

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Filosofie

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Španělský jazyk se zaměřením na vzdělávání
Humanitní studia se zaměřením na vzdělávání

**VYUŽITÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ PRO STUDIJNÍ
KOMUNIKACI**
**UTILIZATION OF SOCIAL NETWORKS FOR
STUDY COMMUNICATION**

Bakalářská práce: 12-FP-KFL- 168

Autor:

Kamila Lakatošová

Podpis:

Vedoucí práce: PhDr. Stanislava Exnerová

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
57	0	11	1	18	0

V Liberci dne: 27.6.2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Kamila Lakatošová
Osobní číslo: P09000436
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obory: Humanitní studia se zaměřením na vzdělávání
Španělský jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název tématu: Využití sociálních sítí pro studijní komunikaci
Zadávající katedra: Katedra filosofie

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je prokázat orientaci v problematice využití sociální sítě pro studijní komunikaci. Autorka využije metody analýzy. Studentka se bude v průběhu příprav a vypracování bakalářské práce řídit metodickými a organizačními pokyny vedoucí práce.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Meyrowitz, Joshua, Všude a nikde: vliv elektronických médií na sociální chování, 1. české vydání, Praha: Karolinum, 2006, 341 s., ISBN 80-246-0905-3.
Vybíral, Zbyňek, Psychologie komunikace, vydání 1., Praha: Portál, 2005, 320 s., ISBN 80-7178-998-4.

Sak, Petr a kol., Člověk a vzdělání v informační společnosti, vydání 1., Praha: Portál, 2007, 290 s., ISBN 978-80-7367-230-0.

Janoušek, Jaromír, Verbální komunikace a lidská psychika, vydání 1., Praha: Grada, 2007, 169 s., ISBN 978-80-247-1594-0.

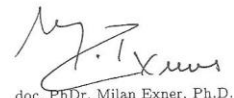
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Stanislava Exnerová
Katedra filosofie

Datum zadání bakalářské práce: 30. listopadu 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2012

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Milan Exner, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 29. dubna 2011

Čestné prohlášení

Název práce: Využití sociálních sítí pro studijní komunikaci
Jméno a příjmení Kamila Lakatošová
autora:
Osobní číslo: P09000436

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 27. 06. 2012

Kamila Lakatošová

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce PhDr. Stanislavě Exnerové za věnovaný čas, cenné rady a připomínky, vlídný přístup, ochotu a trpělivost při vedení práce. Dále děkuji ostatním učitelům a spolužákům, kteří mi poskytli informace důležité pro zpracování empirické části práce. Také děkuji svým rodičům, sestře a přátelům za jejich velkou podporu.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je prokázat orientaci v problematice využití sociálních sítí pro studijní komunikaci. Autorka se nejprve zaměřuje na teoretickou část, která je zpracována na základě prostudované odborné literatury. Tato teoretická část je věnovaná pojmům sociální síť a komunikace. Kapitola o sociálních sítích se zaměřuje na jejich definici, jak v reálném životě, tak v tom virtuálním. Internetové sociální sítě jsou pak rozděleny na domácí a světové. Práce rovněž informuje o bezpečnosti na sociálních sítích. V další kapitole je rozebrán pojem komunikace, kde autorka uvádí hlavní rozdíly mezi osobní a elektronickou komunikací a jejich pozitiva a negativa. Ve druhé a stěžejní části bakalářské práce založené na zkušenostech učitele a studenta se studijní komunikací na sociálních sítích, uvádí autorka důvody pro studijní komunikaci na sociálních sítích. Na základě metod analýzy a rozhovoru informuje práce čtenáře o pozitivních zkušenostech učitele a studentky se sociální sítí Facebook a LMS Moodle pro studijní účely.

Klíčová slova: sociální síť, internet, Facebook, Moodle, komunikace, elektronická komunikace, e-mail, studijní skupina, studijní materiály, sdílení.

Summary

The aim of the bachelor thesis is to prove the orientation in issues of the use of social networks for study communication. At first, the author focuses on the theoretic part, which is composed of the basis of study of specialized literature. This part is concentrated on terms social network and communication. The chapter of social network focuses on its definition, both in real life and in the virtual. Online social networks are divided in domestic and in worldwide. The thesis informs about safety on social networks, too. In next chapter is analyzed the term of communication, where the author presents the main differences between personal and electronic communication and their positives and negatives. In the second and crucial part of the thesis based on the experience of teacher and of the student with study communication on social networks, the author presents reasons for study communication on social networks. Based on methods of analysis and interview the thesis informs the readers about the positive experiences of teacher and student with social network Facebook and LMS Moodle for study purposes.

Key words: social network, Internet, Facebook, Moodle, communication, electronic communication, e-mail, study group, study materials, sharing.

ÚVOD	9
1. SOCIÁLNÍ SÍŤ NA INTERNETU	10
1.1 Sociální síť ve společnosti	10
1.1.2 Členění sociálních skupin	11
1.2 Sociální sítě na internetu	12
1.2.1 Charakteristika sociální sítě jako komunity	12
1.2.2 Networking.....	13
1.2.3 Definice sociální sítě na internetu	13
1.2.4 Historie sociálních sítí na internetu.....	14
2. DRUHY SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	17
3. BEZPEČNOST NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH	22
4. KOMUNIKACE NA INTERNETU	24
4.1 Mezilidská komunikace	24
4.2 Elektronická komunikace (e - komunikace).....	25
4.2.1 Druhy elektronické komunikace	26
4.3 Rozdíly mezi osobní a elektronickou komunikací	29
4.4 Výhody a nevýhody elektronické komunikace	30
4.4.1 Jaká jsou pozitiva elektronické komunikace?	30
4.3.2 Jaká jsou negativa elektronické komunikace?	31
4.5 Netiketa	32
5. VYUŽITÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ PRO STUDIJNÍ KOMUNIKACI	33
5.1 Facebook	33
5.1.1 Využití Facebooku pro studijní komunikaci	35
5.2 Moodle	41
5.2.2 Využití Moodle	42
5.3 E-mail.....	44
6. POROVNÁNÍ FACEBOOKU A LMS MOODLE PRO STUDIJNÍ KOMUNIKACI	47

7. VLASTNÍ ZKUŠENOSTI SE STUDIJNÍ KOMUNIKACÍ	49
8. ZKUŠENOSTI UČTELE VS. ZKUŠENOSTI SPOLUŽÁKA - STUDIJNÍ KOMUNIKACE NA LMS MOODLE A NA FACEBOOKU	51
8.1 Zkušenosti učitele ve využití sociálních sítí pro studijní komunikaci.....	51
8.2 Zkušenosti spolužáka ve využití sociálních sítí pro studijní komunikaci	52
ZÁVĚR.....	54
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56

ÚVOD

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila problematiku využití sociálních sítí pro studijní komunikaci, jelikož fenomén sociálních sítí je velmi aktuální téma a týká se většiny lidí používajících internet. Tedy cílem bakalářské práce je prokázat orientaci v této problematice. Do jisté míry mne při volbě tohoto tématu ovlivnil i fakt, že sama využívám sociální sítě a internet pro studijní komunikaci. Jelikož technologické prostředky jsou čím dál více dostupnější a levnější a jejich vývoj nepřetržitě roste, naše uživatelská gramotnost ohledně těchto technologií a jejich programů také dělá pokroky. Není se tedy čemu divit, že velký boom sociálních sítí ovlivnil též oblast vzdělávání, kde jsou tyto internetové sociální sítě využívány stále častěji a velmi efektivně. Jelikož v dnešní době každý potřebuje získat informace rychle a nejlépe v kvalitní podobě, začali pro jejich získání studenti i učitelé využívat sociální sítě na internetu.

V bakalářské práci chci poukázat na to, že sociální sítě se nevyužívají pouze pro zábavu, ale mají také užitečnější charakter, a to z hlediska studijního. Dříve studijní komunikace existovala pouze osobně nebo pomocí e-mailu. Prostřednictvím rozšíření sociálních sítí se studentům i učitelům otevřely lepší podmínky pro komunikování. Zaměřila jsem se na sociální sítě Facebook a Moodle (známý také jako výukový systém), které jsou v mém okolí nejvíce využívány pro studijní účely, samozřejmě ještě spolu s elektronickou poštou. V první části bakalářské práce jsem se zaměřila na teorii týkající se definice sociální sítě jak ve společnosti, tak na internetu, dále stručný popis nejznámějších světových i domácích sociálních sítí a bezpečnosti na nich. V poslední kapitole teoretické části vymezuji pojem komunikace, kterou dělím na osobní a elektronickou, následně uvádím rozdíly mezi nimi a jejich pozitiva a negativa.

Druhá praktická část bakalářské práce je tvořena na základě mých uživatelských zkušeností s Facebookem a s Moodle. Obě tyto sociální sítě jsou stručně popsány a u každé uvádím jejich využití pro studijní komunikaci a pro studijní účely vůbec. Tato část je samozřejmě doplněna o výhody a nevýhody užití sociálních sítí pro studijní komunikaci a jejich porovnání. Pro poslední kapitolu, která je založena na zkušenostech učitele a zkušenostech spolužáka ve využívání sociálních sítí pro studijní účely a komunikaci, použiji metodu analýzy a metodu rozhovoru.

Zdroje ke své práci jsem čerpala ze své zkušenosti, na základě analýzy a rozhovoru, z odborné literatury a z užitečných webových stránek.

1. SOCIÁLNÍ SÍTĚ NA INTERNETU

Sociální sítě jsou velmi populárním fenoménem již delší dobu. Díky své interaktivnosti dokázaly propojit přátelé, rodinné příslušníky, známé či spolužáky a spolupracovníky ať už se nacházeli kdekoli na světě. Pro tuto výhodu se uživatelé sociálních sítí stali i ti, kteří o internet neprojevovali zájem či jej dokonce zavrhovali.

V dnešní době máme k dispozici nepřeberné množství sociálních sítí, a to nejen sloužících k internetové komunikaci mezi přáteli, ale sociální sítě jsou například stále více využívány pro studijní či pracovní záležitosti. Pro tuto studijní či pracovní komunikaci měl dříve na internetu monopolní postavení e-mail, který byl využíván téměř každým uživatelem s připojením ke globální síti, tedy internetu. Mezi nejpopulárnější sociální sítě vůbec patří téměř všem známý Facebook, dále je to Twitter, LinkedIn, MySpace, YouTube a další.

Jelikož člověk je považován za bytost společenskou, má potřebu vytvářet různé sociální skupiny či do nich patřit. Většinou tyto skupiny tvoří lidé se stejnými zájmy či problémy, nebo také mají stejné sociální, ekonomické či politické důvody. V dané skupině si pak vyměňují názory a poznatky na vybraná témata, řeší problémy a sdílí potřebné materiály, dokumenty, fotografie a jiné důležité soubory spojené s aktuálním tématem skupiny. Internetové sociální sítě nejsou omezené počtem uživatelů, tím pádem vzniká mnoho různých komunit a jeden uživatel může patřit do více sociálních skupin najednou.

V této kapitole se budu zabývat pojmem sociální síť ve dvou rovinách, a to ve společnosti a na internetu.

1.1 Sociální síť ve společnosti¹

Pojem sociální nebo také komunitní síť má mnoho významů a nepochází z informačního prostředí, jak si řada lidí myslí, ale ze sociologie. Tento pojem existoval již dávno před vznikem internetu a byl definován sociologem Johnem A. Barnesem v roce 1954.

Obecně z pohledu sociologie je sociální síť propojenou skupinou lidí, kteří se ovlivňují navzájem a je tvořena na základě společných zájmů, rodinných nebo

¹ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

sociálních důvodů a dalších více pragmatických příčin, jako jsou například náboženská či rasová příslušnost, politické názory, kulturní zájmy a jiné.

1.1.2 Členění sociálních skupin

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, uvnitř sociálních sítí dochází k procesu vzájemného ovlivňování a obohacování celé skupiny. Každý člověk se stává členem určité sociální skupiny už při narození a tato příslušnost do dané skupiny provází jedince celý život projevující se v jeho emocích, citech, chování a myšlení. Prostřednictvím toho, že člověk nežije sám, ale je v podstatě vždy závislý na jiných osobách, se formuje jeho psychika a samotný život. Člověk je obvykle členem několika skupin najednou, přitom v každé z nich se identifikuje odlišně; chová se a komunikuje jinak, má ke každé skupině specifický přístup. Dá se říci, že jedinec za den sehrává několik sociálních rolí, například chlapec o věku 15 let je student, syn, vnuk, kamarád a spolužák zároveň.

Dle Antonína Pavlíčka v knize *Nová média a sociální sítě existují dva druhy skupin či komunit:*

- Neformální skupiny - v těchto skupinách se sdružují lidé, kteří se dobře znají, kteří mívají mezi sebou přátelské relace a jsou interesováni stejným zájmem jako například klub zahrádkářů, modelářů, motorkářů, taneční škola (není tím myšleno SŠ či VŠ), sportovní klub, klub španělsky mluvících lidí (nejen rodilí mluvčí, a který je provozován mimo rozvrh studentů) jako je Club del Español na Katedře románských jazyků TUL. Vůdci v této skupině většinou získávají svůj post na základě oblíbenosti, uznání či organizačních schopností, pravidla pak zde nejsou tak striktní.
- Formální skupiny - na druhou stranu tyto skupiny jsou organizované, vládne v nich pevný řád a přísně se vyžaduje dodržování pravidel. Každý člen této skupiny má určeny své pravomoci, práva a odpovědnost. Vztahy mezi členy formální skupiny jsou velmi odlišné, jelikož mají i odlišné postavení. Samozřejmě se jejich pozice i oblíbenost může za nějaký čas změnit. Vůdci dosahují svého postu díky vzdělání a schopnostem a dovednostem ve svém oboru. Do této sociální skupiny patří různé podniky, nemocnice, vzdělávací instituce, aj.

1.2 Sociální sítě na internetu²

Fenomén sociálních sítí se stává po celém světě stále populárnější a lidé se stávají součástí sociálních sítí na internetu častěji a častěji, jelikož díky internetu mohou být v kontaktu se svými přáteli, spolužáky, kolegy či rodinou odkudkoliv. Usnadňují zůstat ve spojení s přáteli, se kterými se lidé nemohou stýkat tak často, jak by si přáli. Pomocí sociálních sítí snadno najdeme přátele a informace o nich. Sociální sítě na internetu mají také mnoho aplikací, které uživatel může používat. Například velmi prospěšnou službou je vytvoření Skupiny, kterou jedinci zakládají pro konkrétní účely či pro předmět zájmu.

1.2.1 Charakteristika sociální sítě jako komunity

Každá komunita - skupina potřebuje pro své fungování několik základních prvků, které se dají vymezit takto:

- doména - neboli sdílené téma. Je to hlavní předmět, proč daná skupina vůbec vznikla. Doména má jednotící charakter komunity a také určuje její charakter. Doménou může být cokoli, většinou jsou to ale záležitosti týkající se školy, práce, kultury či zájmů lidí.
- mezilidské vztahy - v rámci komunity se členové účastní společných aktivit a diskuzí, navzájem si pomáhají, radí či sdílí informace, materiály a hlavně se poznávají stále více, což přispívá ke vzniku mezilidských vztahů a pocitu sounáležitosti, který je velmi důležitý pro fungování komunity. Jestliže se jedinec s komunitou neztotožní, jeho účast ve skupině bude bez přínosů a tedy zbytečná.
- sdílení informací - dalším ze základních prvků komunity je ochota jejich členů utvářet a sdílet znalosti mezi sebou. Členové ve skupině mají jisté očekávání od ostatních; chtějí, aby jim členství ve skupině něco dalo, pokud se setkají s pasivní reakcí, ze skupiny odcházejí.
- angažovanost členů - zde důležitá vazba a komunikace s ostatními členy skupiny, možnost společně pracovat. Účastníci musí mít vlastní potřebu podílet se na aktivitě a fungování komunity.

² PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

- pocit sounáležitosti - uspokojuje potřebu lidí někam patřit a daná skupina či komunita jim to umožňuje, identifikují se se skupinou.

1.2.2 Networking

Pojem networking můžeme definovat jako cílené vyhledávání, budování a udržování kontaktů a vztahů. Je to cesta k cíli, kdy se snažíme stále navazovat nové kontakty a mezi nimi najdeme jistě i takové, ze kterých se později stanou naši dobří přátelé.³

V dnešní době se networking využívá velmi často, ať už se jedná o vyhledávání za účelem kariéry, studia či jen zájmů, je nedílnou součástí našeho života. Závisí pak pouze na osobnosti jedince s jakou intenzitou networking využije.

Vztahy vzniklé networkingem nám poskytují dvojí zisk, a to osobní a praktický. Za osobní kontakty považujeme lidi, kteří nám naslouchají, poradí, dokážou utěšit, mají stejné zájmy, lidi se kterými si jednoduše rozumíme a je nám s nimi dobře. Potom mezi praktické kontakty považujeme přátele, kteří mají užitečné znalosti a dovednosti. Například kamarád, co se zajímá o informační technologie nám může pomoci s počítačem, nebo vášnivý sportovec, který vždy, když se nám zachce na kolo, pojedje s námi.⁴

Je potřeba praktikovat networking a vyhledávat stále nové kontakty a ty staré udržovat v pevné vazbě jak v reálném světě, tak v tom virtuálním.

1.2.3 Definice sociální sítě na internetu

Sociální síť má mnoho definic, které si jsou navzájem velmi podobné, ale vždy se v něčem v minimální míře různí.

- **Vymezení sociální sítě dle Wikipedie:**

*" Sociální síť se nazývá služba na internetu, která registrovaným členům umožňuje si vytvářet osobní či firemní veřejný či částečně veřejný profil, komunikovat spolu, sdílet informace, fotografie, videa, provozovat chat a další aktivity."*⁵

³ NAUMANN, Frank. *Umění sympatie: Sebevědomá cesta k tomu, jak být oblíbeným*. Vydání. Praha: Portál, 2010. 223s. ISBN 978-80-7367-653-7.

⁴ NAUMANN, Frank. *Umění sympatie: Sebevědomá cesta k tomu, jak být oblíbeným*. Vydání. Praha: Portál, 2010. 223s. ISBN 978-80-7367-653-7.

⁵ http://cs.wikipedia.org/wiki/Sociální_síť.

- **Vymezení sociální sítě na internetu dle D.N. Boyda a N. B. Ellisona:**

*"We define social network sites as web-based services that allow individuals to (1) construct a public or semi-public profile within a bounded system, (2) articulate a list of other users with they share a connection, and (3) view and traverse their list of connections and those made by others within the system. The nature and nomenclature of these connections may vary from site to site."*⁶

Sociální sítě definujeme jako na webu založených službách, které umožňují jedincům (1) vytvářet veřejné nebo polo-veřejné profily v rámci této sítě, (2) formulovat seznam dalších uživatelů, se kterými sdílejí spojení a (3) zobrazovat a procházet jejich seznam kontaktů a seznam kontaktů vytvořený jinými uživateli v rámci sítě. Povaha a název těchto kontaktů se mohou lišit na různých sítích.

1.2.4 Historie sociálních sítí na internetu

Internet se v dnešní době stává povinnou výbavou téměř každé domácnosti, a to díky jeho rychlému rozšíření po celém světě a také díky klesajícím cenám počítačů a připojení. Lidé se tudíž mohou připojit k internetu kdykoliv a odkudkoliv dle svých potřeb. Prostřednictvím fenoménu jako jsou sociální sítě komunikují a jednají se svými přáteli, rodinou, nadřízenými, učiteli, studenty neomezeně a bez žádného zdržování se někam fyzicky přepravit.

Internetové sociální sítě přenášejí do virtuálního prostředí relace z opravdového světa. Počátky tohoto propojení reálných komunit pomocí počítačů sahají do 80. a 90. let.⁷

Jednou z nejstarších podob sociální sítě je síť **The WELL**, celým názvem the Whole Earth 'lectronic Link (což v překladu znamená "celosvětové elektronické propojení"), založena v roce 1985, která nejdříve působila jen jako rozhovor či dialog mezi vášnivými nezávislými spisovateli a čtenáři časopisu The Whole Earth Review. The WELL existuje až do dnes, ale nemá již takovou popularitu a počet uživatelů je velmi nízký.⁸

V roce 1991 vzniká World Wide Web neboli **WWW** (česky "celosvětová počítačová síť"), jejíž vynálezce je anglický počítačový vědec Tim John Berners-Lee. Vznik WWW byl další krok ke vzniku sociálních sítí tak, jak je známe v současnosti.

⁶ <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>.

⁷ viz tamtéž.

⁸ <http://www.well.com/aboutwell.html>.

Jako první byla vytvořena Randym Conradem roku 1995 sociální síť s názvem **classmates.com**. Hlavním účelem této sociální sítě je vyhledávání bývalých či nynějších spolužáků a spojení s nimi. Počet registrovaných uživatelů se sčítá nad 55 milionů lidí hlavně z Kanady a USA.⁹ Českou obdobou je sociální síť **spoluzaci.cz**.

Roku 1997 zahájila svůj provoz sociální síť **SixDegrees.com** umožňující uživatelům vytvářet své profily, navazovat kontakt s ostatními a procházet jejich seznamy kontaktů. O tři roky později, kdy SixDegrees dosáhla milionu uživatelů, síť zkrachovala, jelikož internet nebyl tak rozšířený a první uživatelé si stěžovali, že na síti není co dělat, kromě přijímání Žádostí o přátelství a většina uživatelů neměla zájem se seznamovat s cizími lidmi.¹⁰

Mezi lety 1997-2002 vzniklo mnoho sociálních sítí, některé uspěly a existují dodnes a jiné zanikly z důvodu velké konkurence. Dále v roce 2003 vzniklo velké množství sociálních sítí zaměřujících se na určitou skupinu lidí, jako například **MyChurch** pro vyznavače křesťanství či **BeautifulPeople**, kde její uživatelé hlasovali o přijetí nového člena na základě toho, jestli je dostatečně krásný.

Od roku 2002 dochází k největšímu rozvoji sociálních sítí. V této době vznikly nejpopulárnější sítě, mezi které patří **Friendster** a **Moodle** (2002), **LinkedIn** a **Myspace** (2003), **Facebook** (2004), **Twitter** (2006) a **Google+** (2011).¹¹ V roce 2008 Facebook získává prvenství největší sociální sítě (v počtu návštěvníků) a tím sesazuje server MySpace.¹² Facebook vede na trhu sociálních sítí dodnes s neuvěřitelným počtem uživatelů, který se blíží k 850 milionům. Pro srovnání druhou největší sítí je čínská Qzone s 550 miliony uživatelů.¹³

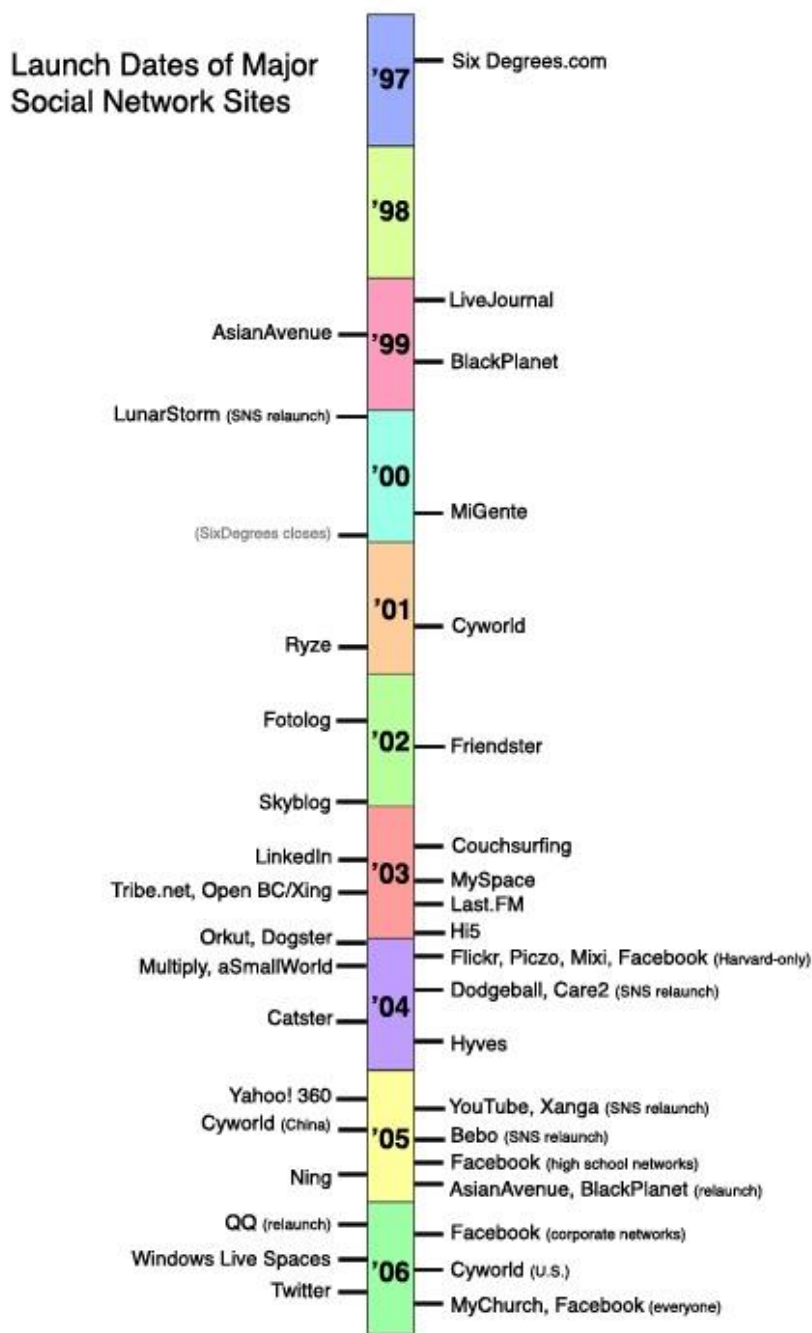
⁹ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

¹⁰ <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html#history>.

¹¹ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites.

¹² PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

¹³ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites.

Obrázek 1: Data spuštění hlavních sociálních sítí ¹⁴

Na **Obrázku 1** můžeme s přehledem vidět, že největší rozmach sociálních sítí byl mezi lety 2003-2006. Je ale důležité zmínit, že vznikání nových sociálních sítí stále pokračuje i v současnosti.

¹⁴ <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>.

2. DRUHY SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Sociálních sítí na internetu je veliké množství, tudíž jeho uživatel se může zaregistrovat i na několika sítích najednou dle vlastního předmětu zájmu. Sociální sítě na internetu můžeme rozdělit na sítě domácí a sítě světové či zahraniční.

Světové sociální sítě

Pro tuto kapitolu jsem vybrala pouze několik nejpoblárnějších sociálních sítí, které mají větší počet uživatelů a jsou známé celosvětově. Ke každé síti uvádím jejich stručné vymezení.

Facebook - této sociální síti se budu věnovat v **kapitole 5.1**

Moodle - této sociální síti se budu věnovat v **kapitole 5.2**

LinkedIn¹⁵ je největší sociální síť na internetu, spuštěna roku 2003, která se zaměřuje na podnikání. Sdružuje profesionály z celého světa a z nejrůznějších oborů. Slovo profesionál se zde rozumí jako odborník v daném oboru. LinkedIn používá v současnosti 150 milionů uživatelů, kteří na jedné straně hledají volné pracovní pozice a na straně druhé jako personalisté vyhledávají nové potenciální zaměstnance. Jedním ze základních předpokladů pro nalezení dobré práce či schopných obchodních partnerů je důležité mít kvalitně propracovaný profil.

Pro vytvoření profilu na LinkedIn musíme použít naši emailovou adresu, kterou používáme a uvést co nejvíce údajů o sobě, jako jsou naše osobnostní a pracovní kvality, profese, vzdělání a další. Uživatelé si vytvářejí jakýsi profesní profil, který je podobný strukturovanému životopisu, kde hlavní roli hraje vzdělání či kvalifikace a pracovní zkušenosti. Samozřejmě čím větší zkušenosti a vyšší vzdělání, tím lepší. Dalším důležitým údajem je doporučení od přátel či bývalých zaměstnavatelů. Doporučení bývá většinou i důvěryhodnějšího rázu, jelikož to o nás píše někdo jiný a zaměstnavatelé si toto doporučení mohou ověřit, zatímco psaní životopisu je náš výtvar.

Ačkoliv je sociální síť LinkedIn více známá a rozšířená v zahraničí, stále více získává na popularitě i u nás.

¹⁵ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

Myspace (dřívější verze názvu - MySpace) je tehdejší největší konkurent Facebooku. Sociální síť Myspace byla založena v roce 2003 a byla jednou z nejoblíbenějších a nejvyužívanějších sociálních sítí na světě. Po vzniku Facebooku se Myspace stával méně oblíbený a tím klesal i jeho počet uživatelů, který dnes sčítá pouhých 30 milionů.¹⁶

Myspace je ale z hlediska aplikací velmi atraktivní. Je zaměřen na sdílení hudby a videí či se zaměřuje na různá témata ze světa hudby a filmu, což je zajímavým lákadlem pro všechny věkové kategorie. Při vytváření profilu je Myspace velmi liberální, jelikož umožňuje uživatelům upravovat si profil dle kreativity jedince pomocí mnoha motivů a různých aplikací na vytváření vlastní podoby profilu, tím pádem každý profil je jakýsi originál a ukazuje uživatelovu osobnost. Je to vlastně jeden ze způsobů, jak se prezentovat ostatním.

Zajímavou funkcí Myspace je přehrávání hudby či vytváření playlistů s oblíbenými písničkami uživatelů, které si mohou poslechnout jak uživatelé Myspace tak i ostatní, kteří na této sociální síti nejsou zaregistrovaní, a to jen tehdy, pokud daný profil je zpřístupněn veřejnosti^{17, 18}.

Twitter je sociální síť a zároveň blogovací služba, což znamená služba ve formě zápisníku. Twitter byl založen v roce 2006 a s jeho 300 miliony uživateli¹⁹ se dostává do popředí žebříčku sociálních sítí.

Twitter vznikl jako nápad na komunikaci mezi malým počtem lidí prostřednictvím krátkých textových zpráv a s touto podobou trvá dodnes. Skrz mikroblogovací službu je každému uživateli umožněno psát krátké vzkazy, které mají maximální délku 140 znaků a nazýváme je tweety. Tyto vzkazy jsou zobrazeny na profilu uživatele a na stránkách jeho odběratelů (jeho kontaktů). Samozřejmě ti, co přispívají svými tweety mohou omezit jejich doručování pouze na určitý seznam odběratelů. Pokud uživatel nechce svou zprávu sdělit tak, aby ji viděli všichni, použije službu Přímého zasílání zpráv, která se uskuteční pouze mezi dvěma uživateli.

¹⁶ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

¹⁷ veřejnosti znamená pro neregistrované uživatele dané sociální síť.

¹⁸ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

¹⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites.

Sociálních sítí je po celém světě nepřehledné množství, ať už se jedná o velké sítě či menší. Pro uživatele to znamená výhodu v široké nabídce, tudíž si mohou vybrat sociální síť dle svých potřeb či zájmů. Podle **Obrázku 2** můžeme vidět, že dnes je Facebook jasnou jedničkou téměř po celém světě.

December 2011			
Countries	SNS #1	SNS #2	SNS #3
Australia	Facebook	LinkedIn	Twitter
Austria	Facebook	Badoo	Twitter
Belgium	Facebook	Badoo	LinkedIn
Brazil	Facebook	Orkut	Badoo
Canada	Facebook	LinkedIn	Twitter
Denmark	Facebook	LinkedIn	Badoo
Finland	Facebook	LinkedIn	Twitter
France	Facebook	Badoo	Skyrock
Germany	Facebook	Wer-kennt-wen	StayFriends
India	Facebook	Orkut	Twitter
Italy	Facebook	Badoo	Twitter
Japan	Facebook	Mixi	Twitter
Netherlands	Facebook	Hypes	Twitter
Norway	Facebook	LinkedIn	Twitter
Portugal	Facebook	Orkut	LinkedIn
Sweden	Facebook	LinkedIn	Twitter
Russia	Odnoklassniki	V Kontakte	Facebook
Spain	Facebook	Tuenti	Badoo
United Kingdom	Facebook	Twitter	LinkedIn
United States	Facebook	Twitter	LinkedIn

Obrázek 2: Přehled tří nejpoužívanějších sociálních sítí v daných zemích (prosinec 2011).²⁰

Pro zajímavost bych ráda ještě zmínila síť Qzone, která je lídrem mezi sociálními sítěmi v Číně a druhou největší sítí na světě, co se týče počtu uživatelů - cca 550 milionů.

²⁰ <http://vincos.it/world-map-of-social-networks/>.

České sociální sítě

Na domácí půdě, tedy na českém internetu můžeme jistě nalézt také několik zajímavých sociálních sítí. Mezi tři nejrozšířenější patří Lidé.cz, Líbimseti.cz a Spolužáci.cz, které před příchodem Facebooku dosahovaly vysoké popularity. Dnes se počet jejich uživatelů radikálně snížil.

Lidé.cz je největší česká sociální síť, která vznikla v roce 2002 na známém portálu Seznam.cz. Název Lidé.cz existoval již před rokem 2002, ale jeho tehdejší funkce byla vyhledávání lidí pomocí emailu.²¹

V dnešní verzi sociální sítě Lidé.cz si uživatelé vytvářejí vlastní profily s fotogalerií, sdílejí videa, poslouchají radia či se spojují s ostatními uživateli, ať už se jedná o přátelé nebo úplně neznámé osoby, které je něčím zaujaly při prohlížení profilů. S tím související, nabízí Lidé.cz službu Hodnocení fotografií, kde ostatní uživatelé hodnotí fotografie druhých a na základě toho se ohodnocené fotografie řadí do takzvaných TOP žebříčků.

Další populární českou sítí je portál **Líbimseti.cz**, který funguje také jako seznamka a má podobnou funkci jako Lidé.cz, tedy hodnocení fotografií a jejich komentování. Uživatel si upravuje svůj profil dle sebe pomocí různých motivů, sdílí informace o sobě, vkládá fotografie do fotogalerie a pro větší šance na seznámení zadává do sekce Partner požadavky o jaké pohlaví má zájem, jaké vlastnosti by měl mít, v jakém znamení by se měl narodit apod. .

Líbimseti.cz je stále oblíbenou sociální sítí, i když je zde složitější najít přátele, jelikož se nevyhledávají pomocí emailu či jména a příjmení, ale pomocí nicku - přezdívky, pod kterou jsme si profil založili.

Sociální síť **Spolužáci.cz** patří mezi další produkty portálu Seznam.cz a dá se říci, že je to velmi úspěšná sociální síť. Využívají ji nejenom mladá generace, ale i starší ročníky z různých školských institucí od základních škol, přes střední jazykové školy až po vysoké.

Síť Spolužáci.cz je zaměřená na vyhledávání současných a bývalých spolužáků a vytváření tříd, kde si uživatelé jakožto spolužáci sdílejí informace, dokumenty pro

²¹ <http://onas.seznam.cz/cz/o-firme/historie-firmy/>.

studium i pro zábavu, vkládají fotografie a videa, komunikují mezi sebou pomocí diskusního fóra.

Z pohledu současných spolužáků je tato sociální síť velmi užitečná díky možnosti sdílení dokumentů a informací ze školního prostředí a z pohledu bývalých spolužáků je také přínosná, jelikož prostřednictvím této sítě se mohou najít spolužáci, kteří se neviděli několik let a mohou pořádat takzvané třídní "srážky".

3. BEZPEČNOST NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Díky dostupnosti internetu a otevřenosti sociálních sítí je na místě dbát bezpečnosti na sociálních sítích. Někteří uživatelé jsou neopatrní a přijímají různé takzvané "žádosti" do nesmyslných aplikací, pod kterými se mohou skrývat viry či škodlivé materiály. Nebo existují tací uživatelé, kteří si mezi svůj seznam kontaktů, přidají kohokoliv, kdo je o virtuální přátelství na dané síti požádá, tudíž tím povolují přístup na jejich profil. Říká se jim tzv. "sběrači pokémonů" - jde jim pouze o to, mít co největší počet přátel a nezáleží jim na tom, o koho se jedná.

Touha po tom, mít co nejvíce přátel v seznamu kontaktu je docela běžnou leč nesmyslnou záležitostí. Na tuto problematiku jsem udělala menší výzkum na sociální síti Facebook. Vytvořila jsem si nový profil pod vymyšleným jménem s vymyšlenými, ale zároveň věrohodnými údaji a vložila úvodní fotografii, kterou jsem si stáhla libovolně na google.com a odeslala žádost o přátelství dvaceti lidem, které jsem znala a věděla, že mají také účet na Facebooku. Byla jsem velmi překvapená, když jsem se na druhý den přihlásila na svůj vymyšlený profil a zjistila, že osm lidí z dvaceti, kterým jsem poslala žádost o přátelství ji přijalo. Přijalo ji, aniž by věděli koho si to ukládají do svého seznamu přátel. Na tomto výzkumu pak můžeme vidět, jak je snadné se dostat k cizím údajům, což může vést k jejich zneužití a nerozumnou manipulací s nimi. Proto bychom si měli rozmyslet, jaké údaje o sobě na sociální síti vkládáme a s kým se "přátelíme".

Samozřejmě je tu také otázka bezpečnosti osobních údajů na profilu zabezpečeném heslem. Existuje několik případů, kdy se stalo, že na určitý uživatelský profil se "vkradl" někdo cizí, který zablokoval původnímu majiteli přístup na jeho účet. Pro tento případ je dobré si pro svůj uživatelský účet zvolit nějaké těžké a kombinované heslo, nic víc pro to nejde udělat. Když už se někdo cizí dostane na náš profil a zablokuje ho, je dobré si urychleně vytvořit nový a prostřednictvím něj upozornit své přátele na tuto nepříjemnost.

Sociální síť jako předmět závislosti jedince se v dnešní době stává velmi častější. Bohužel pro společnost. Někomu sociální síť postačí pouze pro odreagování se od práce či školy, nebo naopak právě pro pracovní či studijní účely, naopak jiní jsou závislí na tom, být stále připojení k sociální síti. To už ale mluvíme o velmi vážných případech, kdy se pro jedince stává sociální síť jediným smyslem života. Objevují se u něj abstinční příznaky, když není připojen - mění náladu, je nervózní, dochází

ke konfliktům mezi ním a jeho blízkými, má poruchy soustředění, vyjadřovací schopnosti upadávají.²² S takovýmto případem jsem se zatím nesečkala, ale občas mám pocit, že někteří mí přátelé k závislosti na sociální síti a internetu nemají daleko.

²² ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. vydání 1. Praha: Triton, 2003. 158 s. ISBN 80-7254-360-1.

4. KOMUNIKACE NA INTERNETU

Sociální sítě na internetu nám dnes nenabízejí pouze komunikaci mezi přáteli nebo lidmi se stejnými zájmy či problémy. V nedávné době se sociální sítě staly hojně využívané různými společnostmi a firmami, které se chtějí více zviditelnit a dostat se blíže ke svým zákazníkům, i potenciálním partnerům. Také bych se ráda zmínila o využití internetových sociálních sítí pro komunikaci zaměřenou na studium, tedy studijní komunikaci nejen mezi spolužáky, ale také mezi studentem a učiteli. Možná tomu tak ještě není, ale každý student by měl mít doma k dispozici internet, jelikož modernizace ve školním prostředí dovoluje učitelům komunikovat se svými žáky/studenty nebo i rodiči prostřednictvím sociálních sítí, softwarových programů či jen e-mailů.

Komunikaci pomocí internetu dnes využívá téměř každý, ať je věku mladšího či staršího. Elektronická komunikace usnadňuje život jedincům odloučeným od svých rodin, přátel či blízkých velkou vzdáleností nebo z jiného úhlu pohledu je to pomocník při vyřizování různých žádostí ve státních nebo kulturních institucích, například podání elektronické přihlášky na VŠ, on-line nákup vstupenek do divadla, internetové bankovníctví apod.

V této kapitole se zmiňuji jak právě o té elektronické komunikaci, tak i o komunikaci běžné. Zaměřila jsem se také na vymezení rozdílů mezi osobní a elektronickou komunikací a na jejich pozitiva a negativa.

4.1 Mezilidská komunikace

Komunikace je velmi důležitá pro společenský život. Díky komunikaci se dostáváme v průběhu života do různých interakcí s ostatními členy společnosti.

Pojem komunikace je těžké přesně definovat, jelikož nemá jednotnou definici. Obecně ale nejvýstižnější charakteristika dle různých příruček a slovníků by se dala vymezit jako přenos informací od určitého jedince či skupiny (ze zdroje) ke druhému jedinci či skupině (k příjemci). Samotný pojem komunikace pocházející z latinského slova *communicare* znamená spojování, spojovat či také společně něco sdílet.²³

Jan Jandourek ve svém Sociologickém slovníku uvádí, že komunikace je sociální proces sestávající z informace, sdělení a pochopení. Na druhou stranu

²³ VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. vydání 1. Praha: Portál, 2005. 320s. ISBN 80-7178-998-4.

komunikace není jen přenos informace, ale také výměna emocionálního obsahu, například pomocí neverbálních náznaků. Teprve až znalost tohoto obsahu umožňuje pochopit vlastní smysl informace. Bez komunikace by sociální interakce nebyly možné. V moderní době zvláště elektronická média spolu se znalostí písma umožňují oddělit komunikace od bezprostředního mezilidského kontaktu.²⁴

Typy komunikace:

- **Explicitní komunikace** (vnější) - znamená běžné sdělování informací a zpráv, různé diskuse, dopisování, chatování, rozhovor. Informace mezi účastníky explicitní komunikace jsou přenášeny zřetelně a jasně, taktéž jsou i dekodovány. Uskutečňuje se díky písmu a jazyku, řeči.
- **Implicitní komunikace** (vnitřní) - je taková komunikace, kde se účastníci vyjadřují činem, jednáním či projevem.²⁵
- **Verbální komunikace** - neboli slovní, zprostředkovaná pomocí jazyka a řeči.
- **Neverbální komunikace** - neboli nonverbální, mimoslovní sdělení informace předávané pomocí neverbálních projevů, jako jsou mimika, haptika (kontakt hmatem), oční kontakt, postoj a pohyby těla, vzdálenost mezi komunikujícími, apod.

4.2 Elektronická komunikace (e - komunikace)

V nynější době se elektronická komunikace stala pro většinu společnosti nedílnou součástí jejího života. Jen málokdo si dokáže představit život bez internetu nebo mobilního telefonu a s tím spojených různých komunikačních programů a technologií. Elektronická komunikace je v podstatě stejně definována jako běžná reálná komunikace, jen s tím rozdílem, že účastníci jsou od sebe vzdáleni jak místně, tak i časově a samotný proces přenosu informací je zprostředkován elektronicky pomocí techniky, například notebookem, iPady, tablety, mobilními telefony, webkamerami. Pro elektronickou komunikaci je podstatně důležitá počítačová gramotnost účastníků komunikace a technologické vybavení.

²⁴ JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. vydání 2. Praha: Portál, 2007. 285 s. ISBN 978-80-7367-269-0.

²⁵ KOPECKÝ, Kamil. *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. vydání 1. Olomouc: HANEX, 2007. 100 s. ISBN 978-80-85783-78-0.

Elektronická komunikace s sebou nese řadu výhod i nevýhod, pozitiv i negativ. To, jak e-komunikace ovlivní život jedince, záleží do jisté míry na samotném jedinci, jak ji využije ke svému prospěchu a naopak, jak se dokáže ubránit před negativy.²⁶

Zásadní vlastnosti elektronické komunikace²⁷

E-komunikace je:

- **otevřená a neřízená** - existuje mnoho komunikačních kanálů s mnoha komunikačními kódy, např. emotikony, jazyk. Přestože existují určitá pravidla pro elektronickou komunikaci, jen malý počet uživatelů je dodržuje, proto neřízená
- **hromadná** - navzájem spolu mohou komunikovat stovky lidí
- **anonymní**
- **časově a místně neomezená** - možná komunikace kdykoliv, kdekoliv a s kýmkoliv
- **závislá na technologickém vybavení**- tedy je nutné mít k dispozici elektronické zařízení a specifický program, který nám umožní komunikovat
- **závislá na počítačové gramotnosti komunikujících**

4.2.1 Druhy elektronické komunikace²⁸

Stejně jako u běžné komunikace, existuje i v té elektronické několik druhů komunikace, které se liší zejména podle směru probíhající komunikace a podle počtu komunikujících osob. Každý druh komunikace přitom využívá jiné technologické a komunikační prostředky.

Nejobecnější dělení e-komunikace:

- jednosměrná
- individuální
- hromadná

²⁶ RYBKA, Michal; MALÝ Ondřej. *Jak komunikovat elektronicky*. vydání 1. Praha: Grada, 2002. 92 s. ISBN 80-247-0208-08.

²⁷ KOPECKÝ, Kamil. *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. vydání 1. Olomouc: HANEX, 2007. 100 s. ISBN 978-80-85783-78-0.

²⁸ RYBKA, Michal; MALÝ Ondřej. *Jak komunikovat elektronicky*. vydání 1. Praha: Grada, 2002. 92 s. ISBN 80-247-0208-08.

Jednosměrná komunikace - přenos informací od jednoho sdělujícího zdroje k neurčenému (neomezenému) počtu oslovených (příjemců).

Typický příklad jednosměrné komunikace nabízí webové stránky, kde rozhodující vliv na její obsah má autor stránek, ačkoli díky interaktivnosti mohou uživatelé internetových stránek například odpovídat na ankety, hodnotit články a vyjadřovat své názory v diskuzích na různá témata či události.

U jednosměrné komunikace je výhoda, že můžeme kontrolovat informace, které se ostatní dozvědí. Vše záleží na nás, v tomto případě autorech stránek. Jednosměrná komunikace vystupuje tehdy, chceme-li ostatní informovat o své myšlence, produktu či službě. Umožňuje upravovat informace tím způsobem, aby vynikla naše myšlenka, kterou chceme sdělit okolí prostřednictvím webových stránek, a na druhou stranu zanikla negativa.

Individuální (obousměrná) komunikace - přenos informací, tedy komunikace, probíhající obousměrně mezi jednotlivými účastníky, od odesílatele k příjemci a naopak.

Pro uskutečnění obousměrné komunikace je potřeba vzájemné spojení, znalost elektronických kontaktních údajů jako například e-mail či nick (přezdívka uživatele na sociální síti) a komunikační program, který buď nemusí vyžadovat aktuální připojení druhého účastníka komunikace k internetu, potom se jedná o off-line komunikaci. Naproti tomu on-line komunikace vyžaduje aktuální připojení k internetu obou účastníků. Předností individuální komunikace je sdělení soukromého charakteru nebo alespoň sdělení, které má působit privátním dojmem.

Výhoda off-line komunikace (SMS, e-mail, zprávy na Facebooku, Fórum) spočívá v tom, když odesíláme zprávu uživateli, o kterém nevíme, zda-li je právě u svého počítače. Zpráva, kterou jsme odeslali, bude pozdržena na serveru do okamžiku, než bude dotyčný připojen. Mezi další výhody patří časová neomezenost v odpovědi. Např. v případě, kdy obdržíme velmi dlouhý a obsáhlý e-mail, nemusíme na něj ihned odpovídat a můžeme si počkat pár hodin, pár dní než odpovíme zpět.

Výhodou on-line komunikace je rychlá reakce druhého uživatele na sdělení. Jedná se o komunikaci v reálném čase, tudíž komunikace probíhá jako ta běžná, kdy spolu hovoří dva lidé osobně, jen s rozdílem fyzické nepřítomnosti na stejném místě.

Hromadná komunikace - je skupinová komunikace, které se účastní omezený, ale větší okruh lidí. Zprávu či sdělení každého jednotlivce se mohou dozvědět všichni členové skupinové komunikace a také na něj mohou reagovat. V dnešní době je tento druh komunikace hojně využíván nejen pro debaty s více přáteli, ale také pro komunikaci pracovní či studijní, která se uskutečňuje v různých debatních skupinách či fórech, seznamkách nebo chatech, kde uživatelé sdílejí své myšlenky, zkušenosti, fotografie, dokumenty, informace z osobního života apod.

Výhodou hromadné komunikace je právě sdílení různých materiálů, dokumentů či ostatních nezbytných souborů, které jedinec aktuálně potřebuje a nemůže je sám sehnat. Díky tomu, že je to hromadná komunikace, se jedinec dostane k materiálům z více zdrojů a může si vybrat ten, který mu nejvíce vyhovuje. Tento typ komunikace je stále častěji využíván studenty, kteří ve své skupině sdílejí materiály potřebné pro studium a předávají si informace ze školního prostředí.

Videokonference - je přenos živého videoobrazu společně se zvukem, jinými slovy komunikace dvou a více lidí, prostřednictvím webkamery a zvukových zařízení uskutečněná v reálném čase. V podstatě, videokonference, je velmi podobná reálné osobní komunikaci, jelikož účastníci se vidí, slyší, mohou si "předávat" dokumenty či materiály nebo okamžitě řešit aktuální problémy.

Videokonference samozřejmě spadá do všech druhů elektronické komunikace. Nejčastějším způsobem je individuální **videokonference dvou lidí**, která je využívána pro spojení přátel, rodiny či obchodních partnerů. V podobě jednosměrné komunikace se hojně využívá **videokonference jednoho člověka s více lidmi**, to znamená, že jeden hlavní účastník hovoří či prezentuje své informace k ostatním, a ti mohou pouze hlasově reagovat, nikoliv si mezi sebou "předávat" materiály. Tento způsob je ideální například pro různá školení na dálku. Posledním způsobem je hromadná komunikace, tedy **videokonference více lidí najednou**. Všichni účastníci se mohou navzájem vidět na ploše počítače a v podstatě komunikovat spolu, jakoby všichni najednou byli přítomni na tom jednom a samém místě. Pro tento způsob je nejvhodnější a nejlehčí program Skype, kde si účastníci zároveň preposílají potřebné materiály, dokumenty, fotografie apod. Program Skype je často využíván studenty, kteří se pomocí něj společně učí, řeší

úkoly či dokonce se zkouší navzájem. Samozřejmě, pro odborné hromadné videokonference existují propracovanější a náročnější programy.²⁹

Videokonference ušetří mnoho času, který se jinak při normálních schůzkách promarní díky přesunu z jednoho místa do druhého.

4.3 Rozdíly mezi osobní a elektronickou komunikací³⁰

Díky zprostředkování přenosu informace informační a komunikační technikou jsou realizovány nové komunikační situace, ke kterým v běžné komunikaci nedochází.

Tabulka č. 1 - Rozdíly mezi běžnou a elektronickou komunikací³¹

<i>Běžná komunikace</i>	<i>Elektronická komunikace</i>
<i>Základním prostředkem komunikace je mluvený jazyk</i>	<i>Základním prostředkem komunikace je zejména psaný jazyk, menší množství uživatelů využívá mluvený jazyk (Skype).</i>
<i>Uživatelé jsou neanonymní.</i>	<i>Uživatelé jsou anonymní</i>
<i>Uživatelé zpravidla navzájem komunikují v omezeném počtu, ve skupinách.</i>	<i>Uživatelé mohou současně komunikovat s velkým počtem komunikantů (chat).</i>
<i>Uživatelé jsou omezeni prostorem a časem.</i>	<i>Uživatelé nejsou omezeni prostorem ani časem.</i>
<i>Uživatelé využívají prostředky neverbální komunikace (mimika, gestikulace, haptika apod.)</i>	<i>Uživatelé nahrazují neverbální komunikaci zástupnými symboly/ikonami (emotikony, akronymy).</i>
<i>Uživatelé komunikují bez předchozí přípravy.</i>	<i>Uživatelé komunikují po přípravě.</i>
<i>Uživatelé mohou ve velmi omezené míře využívat asynchronní - časově náročné komunikace neprobíhající v reálném čase (dopisy, hlasové zprávy).</i>	<i>Uživatelé mohou velmi snadno využívat asynchronní komunikace bez časového omezení doručení informace (ICQ, chat).</i>
<i>Uživatelé jsou v přímém sociálním kontaktu.</i>	<i>Uživatelé jsou ve zprostředkovaném sociálním kontaktu.</i>

²⁹ <http://www.workline.cz/Pruvodce/Videokonference.aspx>.

³⁰ KOPECKÝ, Kamil. *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. vydání 1. Olomouc: HANEX, 2007. 100 s. ISBN 978-80-85783-78-0.

³¹ KOPECKÝ, Kamil. *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. str. 9 - 10. vydání 1. Olomouc: HANEX, 2007. 100 s. ISBN 978-80-85783-78-0.

<i>Uživatelé pro komunikaci nepotřebují žádné specifické zařízení.</i>	<i>Uživatelé pro komunikaci potřebují počítač, internet a komunikační program.</i>
--	--

4.4 Výhody a nevýhody elektronické komunikace³²

Jak již bylo uvedeno výše, vliv elektronické komunikace na život jedince závisí čistě na tom, jak on sám ji dokáže využít ke svému prospěchu a zároveň, jak se dokáže ubránit případným negativům. V době, kdy různé chaty a sociální sítě začaly pronikat do společnosti jako fenomén, byli lidé spíše nedůvěřiví a opatrní. Co se týče komunikace na internetu, postupně podléhali jakémusi davovému šílenství či moderním trendům a dnes již sociální sítě využívá například téměř každý jedinec, který vlastní počítač či jiné technologické zařízení s přístupem na internet.

4.4.1 Jaká jsou pozitiva elektronické komunikace?

- Díky virtuálnímu prostředí můžeme pracovat kdekoliv a kdykoliv. Je to výhodné tehdy, pokud se naše práce zakládá na výkonu a nikoliv na přítomnosti na určitém místě a v určitý čas, tudíž si můžeme stanovit vlastní pracovní dobu, který nám bude vyhovovat. Pracovní záležitosti pak můžeme vyřídit například z rekreační chaty nebo z letních plážových letovisek.
- Produktivita práce "po internetu" je v podstatě vyšší než v kanceláři, jelikož se snižuje únava na pracovníka kvůli dojíždění. Zároveň mu dovoluje pracovat déle a lépe se soustředit, a ne stále přemýšlet o tom, jak se dostane pozdě domů či co se doma děje. Práce "po internetu" přináší pohodlí a potlačuje stres, který se vyskytuje na pracovišti. Lidé, pracující doma by se měli s ostatními členy domácnosti domluvit na využívání prostor, míře soukromí apod.
- Informace, které jsou těžko dostupné můžeme vyhledat díky elektronickým systémům a najít tak odpovědi na většinu našich otázek, o které se zajímáme. Také můžeme díky sociálním sítím narazit na skupinu lidí, která řeší stejný problém a připojit se do diskuze. Správné vyhledávače nám poslouží jako velmi dobrý zdroj unikátních informací, přičemž musíme dbát na to, že internet

³² RYBKA, Michal; MALÝ Ondřej. *Jak komunikovat elektronicky*. vydání 1. Praha: Grada, 2002. 92 s. ISBN 80-247-0208-08.

je dynamické a měnící se médium a informace z něj přebírané je třeba brát s rezervou, jelikož mohou být i mylné či zavádějící.

- Elektronická komunikace je výhodná nejen při práci, ale také při studiu. S využitím komunikačních programů a sociálních sítí si studenti mezi sebou mohou posílat či sdílet studijní materiály, řešit úkoly či probírat látku.
- Uživatelům e-komunikace umožňuje být v kontaktu s lidmi, se kterými jsou odloučení velkou vzdáleností a nemohou se tak často vídat či být spolu.
- Elektronická komunikace nám umožňuje komunikaci s více lidmi najednou, a přitom s každým zvlášť můžeme řešit různá témata

4.3.2 Jaká jsou negativa elektronické komunikace?

- Pro práci doma je vyžadována vysoká schopnost sebekontroly a pracovní disciplíny, jelikož lidem, kterým tyto vlastnosti chybí, se může zdát, že doma jsou vlastně jako na dovolené a klesající pracovní nasazení může zavinit nedostatečné pracovní výsledky. Nebo naopak, lidé se snaží pracovat více a více, než by pracovali ve své kanceláři a snadno propadnou workoholismu či závislosti na elektronické komunikaci. Zanedbávají svůj osobní život a jejich schopnost komunikovat s lidmi běžným způsobem značně klesá.
- Práce doma ohrožuje fyzický stav jedince, jelikož má tendence ke vzniku obezity či sebezanedbávání nebo dokonce separace od reality. Proto by se lidé pracující doma měli více věnovat sportovním aktivitám, dodržovat správnou a vyváženou stravu a dostačujícím mezilidským stykům.
- Nadměrné množství informací na internetu může způsobit ztrátu schopnosti rozlišovat informace podstatné od nepodstatných.
- Neustálý příjem informací z internetu zbavuje jedince schopnosti samostatně uvažovat a zjišťovat informace vlastními dispozicemi.
- Elektronická komunikace s více lidmi najednou zabere jedinci mnoho času a tím ho brzdí od práce či studia.

4.5 Netiketa

Netiketa je jakýsi soubor pravidel pro dodržování slušného chování na internetu. Pojem slova je odvozen z anglického *Netiquette* či *Network Etiquette*, tedy doslova etiketa na síti.³³

Neosobnost v kombinaci s anonymitou, kterou síť poskytuje, vede k tomu, že někteří uživatelé se na internetu neumějí chovat a projevují se například jako agresivní řidiči. Nadávají všem ostatním a dávají zřetelně najevo, že jen oni jsou ti s rozumem. Takovýchto případů se nejvíce vyskytuje na diskusních fórech či skupinách na sociálních sítích. Netiketa je sice známá ve virtuálním světě, ale není důsledně dodržována.

Mezi obecná pravidla netikety patří:

- během elektronické komunikace dodržovat stejná pravidla a zásady jako v běžné komunikaci
- neprojevovat zbytečně agresi či útočnost
- neočekávat, že ostatní uživatelé všeho nechají a ihned odpoví na náš dotaz
- nepoužívat osobní invectivy (urážky), které nesouvisejí s předmětem sporu³⁴

Musíme si uvědomit, že náš text, naše e-komunikace reprezentuje naši osobu. Ostatní většinou o nás nic nevědí, pokud to sami neuvedeme, např. jaký je náš vzhled, naše vzdělání a záliby, životní zkušenosti. Udělají si o nás svůj vlastní obraz na základě našich textů, a proto se nám vyplatí věnovat určitou pozornost tomu, co napíšeme, a to jak po obsahové, tak po gramatické stránce.

³³ RYBKA, Michal; MALÝ Ondřej. *Jak komunikovat elektronicky*. vydání 1. Praha: Grada, 2002. 92 s. ISBN 80-247-0208-08.

³⁴ <http://www.lupa.cz/clanky/netiketa/>.

5. VYUŽITÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ PRO STUDIJNÍ KOMUNIKACI

Jak již víme z předchozího textu, sociální sítě nám usnadňují komunikaci s jedinci, kteří jsou od nás odloučeni daleko či s jedinci, se kterými nemůžeme být zrovna v danou chvíli na stejném místě. Sociální sítě ale také urychlují přenos informací a dovolují sdílení různých dokumentů, materiálů, fotek, videí, což je ideální nástroj pro studijní komunikaci jak mezi studentem a učitelem, tak mezi spolužáky samotnými. Sociální síť pro studijní komunikaci nám pak umožňuje předat či získat potřebné informace nebo sehnat materiály pro studium, zadané úkoly. Když potřebujeme s něčím poradit prostřednictvím sociální sítě, máme možnost on-line komunikace s ostatními členy - dá se říci on-line řešení úkolů, problémů nebo naopak z mimoškolského prostředí, on-line organizování společných volnočasových aktivit. Myslím si, že každý student již určitě vlastní svůj profil na nějaké sociální síti, prostřednictvím které komunikuje se svými spolužáky a někteří dokonce i se svými učiteli.

Někdo by mohl říci, že elektronická komunikace na sociálních sítích pro studijní účely je to samé jako elektronické vzdělávání, tedy e-learning, ale zdaleka tomu tak není. E - learning se dá provozovat i bez připojení k internetu pomocí různých datových nosičů jako jsou CD a DVD. Tento způsob e-learningu je spíše samouka, jelikož žák nedostává zpětnou vazbu od učitele či tutora. Zatímco díky internetu, příslušného programu a vzájemné elektronické komunikaci s tutorem dostává jedinec zpět informace o výsledcích svého elektronického studia a také rady a připomínky pro zlepšení se. Samozřejmě existují i přímé on-line kurzy, přímé on-line elektronické vzdělávání například pomocí programu Skype a výše zmíněné videokonference.

Tudíž můžeme říci, že e-learning je proces výuky v elektronické podobě, ať už jako samouk nebo za pomoci on-line učitele. Kdežto elektronická komunikace na sociálních sítích slouží pouze k účelům informativním či doplňujícím pro naše aktuální vzdělávání. V této kapitole jsem se zaměřila na sociální sítě Facebook a Moodle, které jsou dle mých výzkumů hojně využívány pro studijní záležitosti a studijní komunikaci mezi učiteli a mezi studenty.

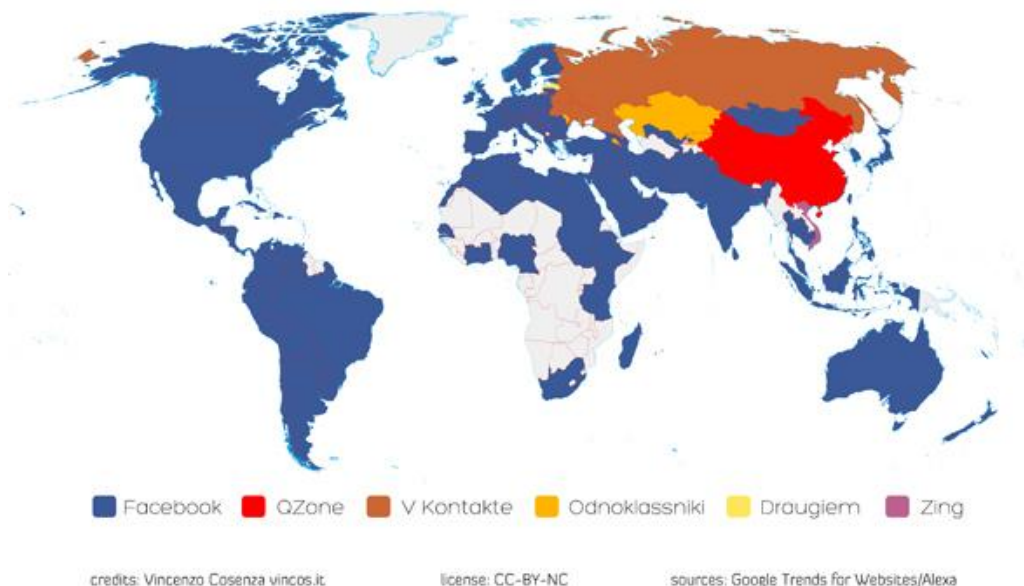
5.1 Facebook

Facebook. To je název největší a nejznámější sociální sítě. Je využívána nejen pro komunikační účely, ale také pro reklamní či obchodní záležitosti. Tato síť byla

založena v roce 2004 studentem harvardské školy, který netušil, že se z jeho projektu stane celosvětový fenomén.

WORLD MAP OF SOCIAL NETWORKS

December 2011

Obrázek 3: Světová mapa - ukázka jednoznačného prvenství Facebooku³⁵

K březnu 2012 je na Facebooku přes 900 milionů zaregistrovaných uživatelů a tento počet stále nezadržitelně roste hlavně díky dostupnosti této sítě ve více než 70 jazycích.³⁶ Pro porovnání, zemí s největším počtem uživatelů (157 233 760) Facebooku jsou Spojené státy Americké a Česká republika drží 43. místo se 3 604 460 uživatelů.³⁷

Pro vytvoření profilu na Facebooku je nutné mít emailovou adresu a vytvořit si heslo pro vstup na svůj profil. Poté stačí jen vyplnit údaje o sobě, zajímavosti a další doplňující informace, které chceme sdílet s ostatními. Také je na místě vložit alespoň jednu profilovou fotografii, aby nás ostatní poznali. Samozřejmě většina uživatelů sdílí na svém profilu celá fotoalba; každý uživatel jich může mít libovolný počet. Teď už jen zbývá vyhledat lidi, které chceme mít v našem seznamu přátel, s kým si chceme psát, sdílet informace nebo sledovat, co se děje v našem okolí skrz nástroj Zed', na které se nám zobrazují příspěvky jak ostatních, tak i samozřejmě ty naše. Facebook je také z

³⁵ <http://vincos.it/world-map-of-social-networks/>.

³⁶ <http://www.facebook.com/press>.

³⁷ <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/>.

velké části populární díky svým aplikacím jako je již výše zmíněné vkládání fotografií, či videí, vytváření událostí či různých skupin, upomínky narozenin lidí ze seznamu přátel apod. Také zde ale můžeme nalézt zábavné hry či kvízy o jejichž výsledcích můžeme informovat ostatní.

Facebook se tak stal mocnou základnou pro elektronickou komunikaci a spolupráci milionů uživatelů. Udržuje v kontaktu nejen přátelé a známé, ale také spolužáky, spolupracovníky, obchodní partnery atd.

5.1.1 Využití Facebooku pro studijní komunikaci

Využití Facebooku pro studijní komunikaci se stalo velmi populární během posledních třech let. Tak jako všechny programy i Facebook má svoje aktualizace nástrojů či aplikací a jiné novinky, kterými zpestřuje uživateli jeho používání. Mezi oblíbenou aplikaci patří Vytváření skupin. Tuto aplikaci začali používat studenti ze všech druhů škol ať už se jedná o základní školy, střední školy, jazykové školy či vysoké školy. Usnadňuje a urychluje nejen komunikaci mezi spolužáky, ale také práci na společných úkolech, prezentacích, projektech. Spolužáci tak nemusí jezdit z místa na místo a ztrácet čas přepravou. Skupina na Facebooku nám hlavně slouží pro rady, otázky, sdílení studijních materiálů, jakékoliv informace týkající se školy nebo naopak organizování společných zábavních aktivit či výletů.

Pro vytvoření takové skupiny je nutné mít svůj účet na Facebooku a členové, kteří chtějí vstoupit také musí být zaregistrovaní na této sociální síti. Potom už stačí aby jedinec, tedy zakladatel, použil aplikaci na Facebooku s názvem Vytvořit skupinu (**Obrázek 4**). V této aplikaci musí zakladatel zadat název skupiny, přidat uživatele, kteří budou patřit do skupiny a co je důležité, musí určit zda skupina bude uzavřená (uživatelé musí zažádat o vstup) či otevřená (uživatelé se přidávají do skupiny bez žádosti). Nakonec, po vytvoření skupiny zakladatel může nebo nemusí vložit do sekce O skupině informace o tom, pro jaké účely bude skupina sloužit. A teď už je skupina připravena sloužit pro studijní účely.

Vytvořit novou skupinu

Název skupiny:

Členové:

Ochrana osobních údajů:

- Otevřená**
Kdokoli může zobrazit skupinu, její členy a příspěvky, které členové přidají.
- Uzavřená**
Kdokoli může zobrazit skupinu a její členy. Pouze členové mohou zobrazit příspěvky.
- Tajná**
Pouze členové mohou zobrazit skupinu, její členy a příspěvky, které členové přidají.

Vytvořit Storno

Obrázek 4: Okno pro vytvoření skupiny

Jako příklad uvádím skupiny, ve kterých jsem sama členem. Jelikož studuji kombinaci oborů Humanitní studia-Španělský jazyk, jsem členem ve dvou takovýchto studijních skupinách, které mi jsou velkým přínosem.

Skupinu s názvem Španělština, FP TUL (**Obrázek 5**) jsme založili s mými spolužáky ke konci prvního ročníku (rok 2010). Nejdříve jsme v této skupině byli pouze my, spolužáci z jednoho ročníku, ale postupem času se do této skupiny přidávali ostatní studenti z oboru Španělština z nižších či vyšších ročníků. Skupina Španělština, FP TUL se pro nás stala stěžejním nástrojem pro komunikaci mezi sebou, pro komunikaci týkající se školních věcí v rámci Katedry románských jazyků, ale i mimoškolních aktivit. Když někdo něco potřebuje, využije k tomu Zed' skupiny, jakousi pomyslnou elektronickou nástěnku, která je její součástí, a vloží svůj příspěvek. Může se jednat o cokoliv, například o rady jaké předměty si zapsat a u jakých učitelů, prosby o zaslání studijních materiálů, dotazy ohledně okruhů ke státnicím, rady týkající se testů či zkoušek, doporučení vztahující se k absencím nebo jen informace týkající se školy, které se jedinec dozvěděl a chce, „nebo spíše by měl, je sdílet s ostatními. O každém novém příspěvku jsou členové skupiny informováni pomocí nástroje Upozornění buď na svůj e-mail či pouze na svůj profil na Facebooku.

Pro sdílení materiálů je k dispozici nástroj Nahrát soubor, který samozřejmě využíváme, ale ne tak často, jako spíše e-mail. Nástroj Nahrát soubor ve skupině na Facebooku používáme většinou pro sdílení fotografií či videí z různých společných akcí nebo pro menší soubory, například výpisky, úkoly. Ale když si potřebujeme preposílat materiály třeba za celý rok či prezentace na určité předměty, používáme k tomu takzvaný společný e-mail (viz kapitola 5.3), ke kterému má přístup většina členů skupiny Španělština, FP TUL.

Obrázek 5: Ukázka hlavní stránky (nástěnky) skupiny Španělština, FP TUL

Na Obrázku 5 je znázorněna hlavní strana skupiny, na které jsou vloženy příspěvky od spolužáků a ostatní na ně reagují vkládáním komentářů. Jak zde můžeme vidět, ve skupině se opravdu řeší téměř vše, od otázek ke státnicím až po společenské akce. Nalevo je pak zobrazení všech skupin do kterých patřím, a jelikož jsem otevřela skupinu Španělština, FP TUL, v seznamu skupin se nám zobrazila zvýrazněná.

V rámci skupiny se řeší hlavně školní věci, ale jelikož "na španělštině" spolu všichni vycházíme dobře, trávíme spolu mnoho času i mimo školu. Organizujeme různé

výlety či společenské akce (kina, divadla nebo takzvané fiesty což znamená oslavy, večírky). Vždy jeden z členů podá ve skupině návrh na nějakou společnou akci prostřednictvím příspěvku, který vloží na nástěnku (**viz Obrázek 6**). Ostatní se k tomu vyjadřují pomocí komentářů, které se týkají data, času, místa a dalších detailů potřebných pro uskutečnění akce.

Obrázek 6: Ukázka příspěvku ze skupiny Španělština, FP TUL týkající se návrhu na společnou akci a následných reakcí

Na základě obdržených reakcí neboli komentářů se skupina dohodne, zda vůbec akce bude či ne, a pak se teprve dohaduje čas, místo a ostatní údaje. Myslím, že společné akce ještě více stmelují členy skupiny dohromady a udržují jejich stabilitu.

Pro srovnání ještě uvádím ukázkou z druhé skupiny, ve které jsem členem. Nese název Filozofové z TUL (**Obrázek 7**), která se týká všech studentů z oborů Humanitní studia a Filosofie humanitních věd. Mezi těmito dvěma skupinami bych viděla rozdíl snad jedině v počtu členů. Jelikož obor Španělský jazyk studuje v každém ročníku cca 30 studentů, tak je evidentní, že se budeme znát navzájem. Tudíž i skupina na

Facebooku Španělština, FP TUL je více familiárnější, vím s kým v té skupině komunikuji. Kdežto studentů Humanitních věd a Filosofie humanitních věd je opravdu velmi mnoho a stává se, že na mé příspěvky odpovídají studenti, které neznám, sic se může jednat i o spolužáky z oboru.

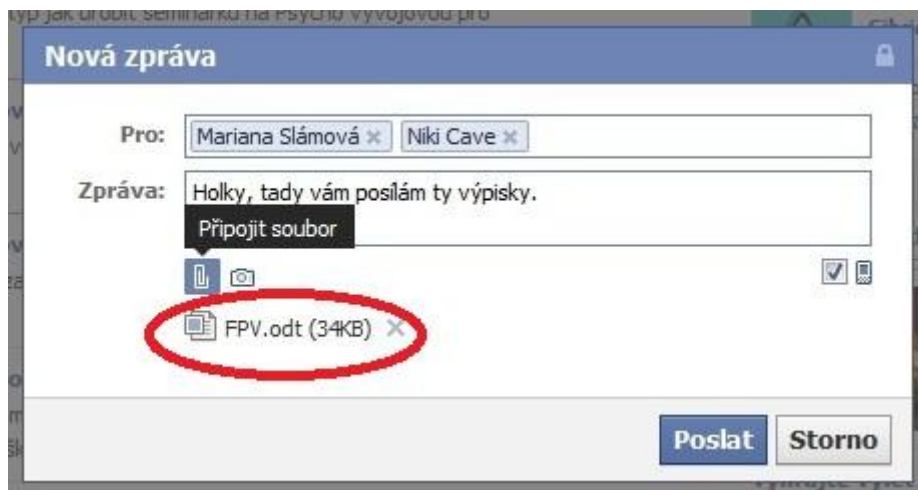

Obrázek 7: Ukázka hlavní stránky skupiny Filozofové z TUL (jelikož studenty v této konverzaci neznám, jejich jména jsou z důvodu ochrany dat skryta)

Ve studijní skupině se řeší věci týkající se daného oboru. Pro to byly skupiny založeny, ale občas se stává, že některý z členů potřebuje poradit ohledně předmětů mimo obor, například z modulu Společný základ, který je stejný pro všechny studenty programu Specializace v pedagogice. Je tedy pravděpodobné, že otázka ohledně Společného základu bude zodpovězena, i když se týká jiného studijního zaměření.

Sekci O skupině vyplňuje sám zakladatel skupiny a může její obsah také v průběhu měnit. Většinou se zde uvádí pro koho je skupina určena a pro jaké účely byla vytvořena. Jelikož Filozofové z TUL je studijní skupina, zakladatel též uvedl úřední hodiny studijního oddělení a kontaktní údaje. Jinak tato skupina samozřejmě

funguje na stejném principu jako ta španělská. Jen bych ještě zmínila jeden rozdíl a to, že skupinu Filozofové z TUL založili studenti několik ročníků přede mnou, takže mezi členy můžeme najít i studenty, kteří již dávno nestudují. Dále se v této filosofické skupině více využívá nástroj Nahrát soubor, hlavně tedy v individuální rovině. To znamená, že členové sami nesdílí na hlavní straně své materiály, ale skrz soukromou zprávu je pošlou na požádání druhému členovi skupiny (**Obrázek 8**).

Obrázek 8: Zaslání studijních materiálů pomocí soukromé zprávy

Zasílání souborů mezi členy skrz Facebook je dnes již všední záležitost a velmi se blíží svou funkčností e-mailu. Ale jelikož ne všichni lidé vlastní svůj profil na Facebooku, elektronická pošta je stále tím nejvyužívanějším nástrojem pro posílání souborů, a nejen jich, ale i pro běžný přenos informací.

Výhody a nevýhody studijní komunikace na Facebooku

Studijní skupiny na sociální síti Facebook jsou velice užitečnými nástroji jak získávat informace vztahující se ke studiu a být v kontaktu se svými spolužáky. Jejich založení není nijak těžké a každý student jistě ocení účinnost těchto skupin. Samozřejmě je důležité, aby ve skupině byli členové, kteří chtějí své informace a materiály sdílet s ostatními, když mohou, poradit či doporučí.

Mezi hlavní výhody studijní skupiny patří jistě rychlost získání potřebných informací a souborů. Dá se říci, že jedinec, který potřebuje poradit či získat nějaké materiály, dostane vždy zpětnou vazbu a ve většině případech ji dostane co nejrychleji, jelikož připojen bývá pokaždé někdo. A když ne, tak jednoduše bude jedinci

zodpovězeno většinou hned, jak se některý z členů skupiny připojí na Facebook. Větší šance na rychlé získání potřebných informací jedinec má, čím početnější skupina je. Další výhodou je týmové řešení úkolů či například řešení problematiky probírané látky. V této situaci jedinec využívá skupinu pro konzultaci s ostatními spolužáky, kteří se mu snaží pomoci. Nevýhody v používání Facebooku pro studijní komunikaci jsem nenašla a myslím, že zatím žádné ani nemá.

Studijní skupiny na Facebooku jsou velkým pomocníkem při studiu a kdo je nevyužívá, tak jistě o mnoho přichází a má větší starosti se sháněním materiálů, řešením úkolů a všech různých věcí týkajících se školy. Ačkoliv se to může zdát paradoxní, Facebook - ale jen v rámci studijní komunikace - ušetří studentovi mnoho času.

5.2 Moodle

Mezi často využívané doplňky ke studiu jistě patří program Moodle. Byl spuštěn v roce 2002 a zkratka Moodle znamená Modular Object-Oriented Dynamic Learning³⁸ Environment, neboli česky Modulární objektově orientované dynamické prostředí pro výuku. Jedná se o neplacený internetový systém pro řízení výuky, který je určený pro podporu prezenčního i distančního studia pomocí on-line kurzů. Umožňuje publikování studijních materiálů či přednášek, které si mohou studenti stáhnout do svého počítače, pro komunikaci s učitelem či komunikaci sami studenti mezi sebou mají k dispozici diskusní fóra s možností automatického zasílání příspěvků na osobní e-mail. Moodle také umožňuje absolvování on-line testů a úkolů a jejich následné automatické vyhodnocování. Pro zaregistrování je nutné zadat platnou e-mailovou adresu, jméno a příjmení, město a zemi a hlavně uživatelské jméno a heslo pro pravidelné přihlašování.

LMS Moodle je určen pro velké i malé komunity ve školách či podnicích. Tento vzdělávací program je také sociální sítí, jelikož sdružuje skupiny lidí, kteří v rámci komunity sdílejí své informace s ostatními a zároveň mohou se sebou navzájem komunikovat prostřednictvím diskusních fór. Využívá ho přes 58 milionů uživatelů ve více než 200 zemích světa s dostupností v téměř 80 jazycích.³⁹

³⁸ <http://moodle.org/about/>.

³⁹ viz tamtéž.

5.2.2 Využití Moodle

Používání Moodle může být bráno ze dvou úhlů pohledu. A to z pohledu učitele, jakožto zakladatele určité komunity a jejich on-line kurzů anebo z pohledu studenta, který tento program využívá ke svému studiu. Jelikož jsem sama studentem, ráda bych nastínila využití Moodle tedy ze studentského pohledu.

System Moodle je většinou k dispozici studentům vysokých škol. Z počátku byl určen jen pro studenty distanční formy studia, ale později se stal užitečným doplňkem i pro studenty prezenční formy. Přesto, že Moodle je jedním z nejvyužívanějších programů pro studijní účely a řadí se mezi sociální sítě, ve studijní komunikaci není až tak oblíbený. Tudíž z toho vyplývá, že pro studenty Moodle znamená spíše zdroj materiálů a přednášek.

Jsem členem Moodle komunity s názvem Moodle, FP TUL nebo E-learning na FP TUL. Jak již název napovídá, tato Moodle komunita slouží pro studenty přírodovědně-humanitní a pedagogické fakulty, kde najdeme on-line kurzy téměř ze všech jejích oborů a zaměření. Každý tento obor pak má své on-line kurzy k určitým předmětům, ale je nutné podotknout, že zde nemusíme najít všechny předměty. Záleží pouze na učitelích, zda si zvolí své přednášky publikovat či nikoliv nebo jestli si zvolí zkoušení studentů pomocí on-line testů či úkolů.

Pro vstup do systému Moodle, FP TUL je třeba se přihlásit pomocí přihlašovacích údajů, které jsme zvolili při registraci. Následně se nám objeví hlavní strana, na které jsou všechny kurzy/předměty, do kterých jsme se zatím zapsali (**Obrázek 9-vlevo**). Jsou to předměty, jejichž studijní materiály si jejich učitel zvolil zveřejnit na internetu, v tomto případě na Moodle.

Obrázek 9-vlevo: Ukázka hlavní strany po přihlášení do systému Moodle, FP TUL

Obrázek 9-vpravo: Ukázka seznamu zaregistrovaných oborů na Moodle, FP TUL

Na **Obrázku 9-vpravo** jsou zobrazeny zaregistrované obory Přírodovědně-humanitní a pedagogické fakulty a každý z nich obsahuje on-line kurzy/předměty. Nemusí tu ale najít všechny předměty ani obory. Například Katedra románských jazyků ještě do nedávna neměla na Moodle zaregistrovaný žádný předmět, dnes má zatím jen jeden. Po zapsání do určitého předmětu má uživatel přístup ke studijním materiálům či prezentacím přednášek a také může psát on-line testy nebo vypracovávat úkoly (jsou-li zadány učitelem). Na hlavní stránce je zobrazen obsah předmětu a k tomu prezentace přednášek, dále záložky se známkami, s úkoly a testy, záložka Fórum, která slouží pro komunikaci mezi učitelem a studenty nebo mezi studenty samotnými. Komunikace přes fórum funguje jako veřejná diskuze, což znamená že je přístupná, pro všechny členy zapsané v daném předmětu, kteří reagují na diskutovaný příspěvek. Může se jednat o reakce jak od učitele, který zaregistroval svůj předmět na Moodle, tak od studentů. Z mé analýzy mezi spolužáky ale vyplynulo, že téměř nikdo z nich nepoužívá Fórum pro studijní komunikaci, jelikož se jim to zdá jako nezajímavý a pomalý způsob a raději využívají rozesílání zpráv, sociální síť Facebook nebo e-mail. Ale možná záleží na oboru a jejich učitelích.

Výhody a nevýhody studijní komunikace na LMS Moodle

LMS Moodle je velmi dobrý pomocník, co se týče studijních materiálů. Díky vstřícnosti učitelů zveřejňovat své přednášky máme, my studenti, tyto materiály

k dispozici téměř neustále a můžeme si je stáhnout a uložit do svého počítače. Mezi výhody Moodle jistě patří on-line testy, jelikož se student nemusí trápit přímo v hodině a být ovlivňován spolužáky či naopak znervózňován třeba i učiteli. Po vykonání testu student ihned zjistí svůj výsledek a v případě neúspěchu má možnost buď okamžité opravy (asi s hodinovou prodlevou) nebo si svůj nezdařilý pokus může opravit, kdy bude chtít, jen musí stihnout termín ukončení testu. V případě komunikace mezi studenty Moodle není moc oblíbený a používaný nástroj, dokonce většina studentů samotný Moodle ani nepoužívá, pokud to není nutné, například kvůli on-line úkolům, testům a dává přednost sociálním sítím, kde je přenos informací velmi rychlý, studenti dostanou téměř okamžitou odpověď, reakci na svůj příspěvek.

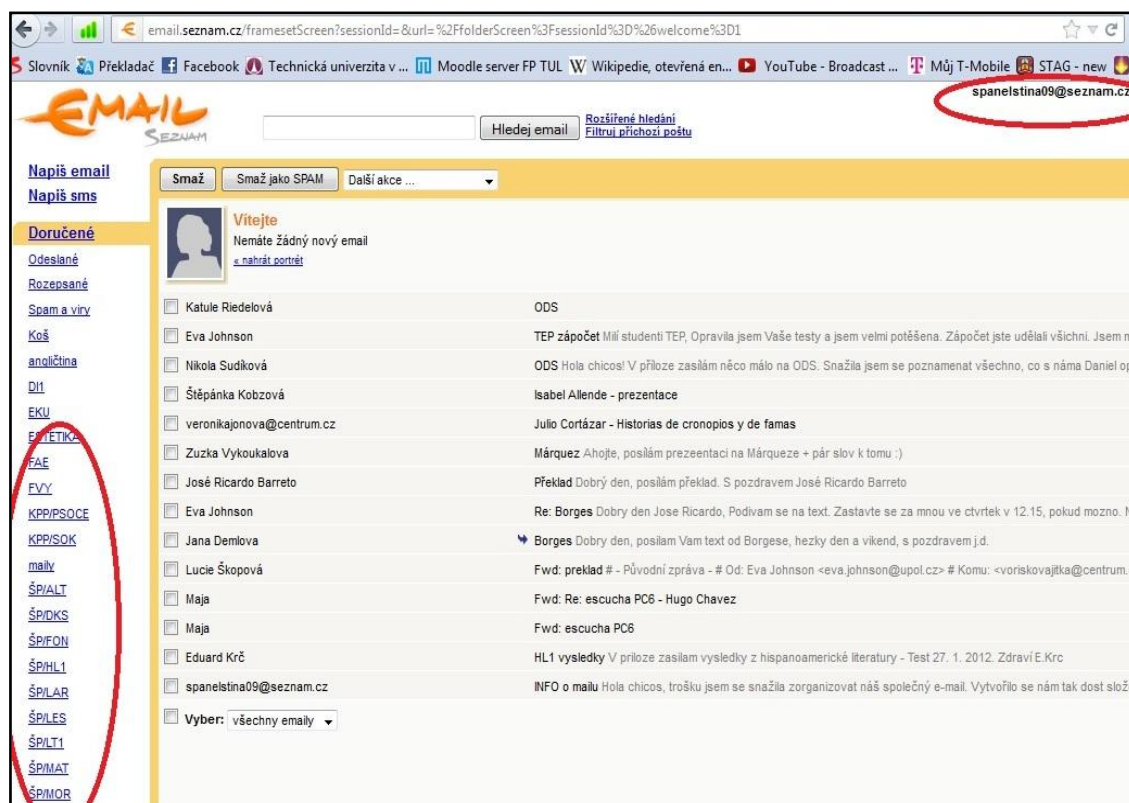
Výhodný je Moodle jistě z pohledu učitele (**viz kapitola 8**) v rámci výuky, ohledně komunikace je zde také minimální využití. Učitelé Fórum využívají většinou jen pro odeslání zprávy všem studentům svého předmětu najednou, jinak samozřejmě je e-mail tím nejvyužívanějším způsobem pro studijní komunikaci.

5.3 E-mail

Se studijní komunikací samozřejmě úzce souvisí také e-mail, neboli elektronická pošta. Dá se říci, že u dvou výše zmíněných sociálních sítích, Moodle a Facebook, je e-mail jakýsi doplněk komunikace.

E-mail je v dnešní době stále nejoblíbenějším a nejužitečnějším komunikačním prostředkem hlavně díky jeho rychlosti přenosu zpráv a možnosti připojovat k e-mailu přílohy, které obsahují fotky, dokumenty, potřebné materiály, v podstatě jakékoliv soubory. Používat e-mail můžeme buď prostřednictvím e-mailových klientů, neboli programů pro přijímání a odesílání pošty instalovaných na našem počítači, například Microsoft Office Outlook, který je vybaven různými aplikacemi pro usnadnění práce s elektronickou poštou. Je velmi rychlý a pohodlný pro uživatele, jelikož všechny e-maily stáhne na lokální disk a uživatel pak s nimi pracuje pouze ve svém počítači a nemusí k tomu otevírat internetový prohlížeč. Jako druhou možnost pro využívání e-mailů máme k dispozici již zmíněné internetové prohlížeče. Je to zřejmě nejvyužívanější způsob elektronické pošty, jelikož se ke svému e-mailů můžeme přihlásit kdekoli na světě na jakémkoliv počítači, který vlastní internetový prohlížeč. Mezi takové můžeme zařadit Seznam.cz, Centrum.cz, Hotmail.com či Google.com.

E-mail je také velice účinná pomůcka při komunikaci mezi jednotlivými členy určité skupiny. Jedná se o takzvaný "společný e-mail". Jako příklad uvádím skupinu, ve které jsem sama členem. Jak jsem již výše zmínila studuji v kombinaci s humanitními studii španělský jazyk, a proto jsme s mými spolužáky vytvořili společný e-mail pro záležitosti týkajících se Katedry románských jazyků (dále jen KRO), který sloužil a stále slouží pouze pro náš ročník. Tento společný e-mail jsme nazvali spanelstina09@seznam.cz a přístup k němu mají pouze ti, kteří započali studium na KRO roce 2009 anebo i ti, kteří nebyli z ročníku, ale měli s námi nějaké předměty společné. Na tento e-mail si nejen my posíláme materiály ke studiu, prezentace či úkoly, ale i učitelé nám na náš společný e-mail zasílají výsledky zápočtů a písemných zkoušek,

zadání úkolů či jiné informace týkající se španělského jazyka (viz obrázek 10).

Obrázek 10: Ukázka ze "společného e-mailu" spanelstina09@seznam.cz

Podle **Obrázku 10** můžeme vidět, že e-mail je plně využíván pro studijní komunikaci jak mezi studenty samými, tak mezi studenty a učiteli. Nalevo v červeně zvýrazněném obrysu je znázorněna organizace doručených e-mailů do příslušných

složek dle předmětů - slouží to pro lepší orientaci v e-mailech a nemusíme tak hledat v nepřehledném množství došlé pošty.

I když nám internetové sociální sítě nabízí kvalitní aplikace a nástroje pro e-komunikaci a přenos souborů, e-mail stále zůstává tím nejvíce používaným způsobem elektronické komunikace týkající se studia.

6. POROVNÁNÍ FACEBOOKU A LMS MOODLE PRO STUDIJNÍ KOMUNIKACI

Facebook i Moodle se řadí mezi sociální sítě, přesto je každá z nich úplně jiná. Facebook je jistě více populární než Moodle a to především díky jejich viditelnému rozdílu v předmětu používání, ale samozřejmě každý z nich má svá pozitiva i negativa.

Hlavní rozdíl vidím v tom, že Facebook je čistě sociální síť, kdežto Moodle je systém pro řízení výuky. Tudíž na Facebooku se sdružují lidé, vytváří vzájemné sítě a skupiny a jednoduše se baví. Mají k dispozici mnoho zábavných aplikací, her a nástrojů. Lidé připojení k Facebooku mají pocit, že jsou stále obklopeni lidmi a že nejsou osamoceni. Z pohledu studijní komunikace je Facebook více efektivnější než Moodle, jelikož uživatelé si zde zakládají studijní skupiny, kde sdílejí své materiály, diskutují o daných problémech ve škole, radí se většinou o věcech vztahujících se ke škole, řeší spolu domácí úkoly nebo organizují různé společné akce pomocí aplikace Vytvořit událost. Když nějaký člen skupiny napíše na hlavní stránku příspěvek, ostatní členové jsou na to upozorněni červeným označením s počtem nových příspěvků (**viz Obrázek 11**) a mohou ihned reagovat. Jedinec tedy vždy dostane odpověď na svůj dotaz či prosbu a ve většině případech ji dostane v krátkém čase a nemusí na nic čekat. Na druhou stranu pokud nespěchá a rád by získal více názorů ke svému příspěvku, jednoduše si počká na reakce od ostatních členů skupiny a může svůj problém s nimi prodiskutovat.

Obrázek 11: Ukázka funkce Upozornění

Studijní skupina na Facebooku má své sdílené materiály buď pohromadě ve skupině v sekci Soubory anebo na společném e-mailu, který má zřízený většina studijních skupin.

Oproti tomu LMS Moodle je brán spíše jako nástroj pro řízenou výuku než-li pro studijní komunikaci. Když ale vezmeme v potaz, že komunikace je přenos informací a přednášky, které zde učitelé vkládají, jsou informace, je Moodle tedy také nástrojem pro studijní komunikaci. V tomto případě se jedná o jednosměrnou komunikaci. Studenti Moodle často využívají pro stažení prezentací z přednášek a jiných studijních materiálů, které se učitel rozhodne zveřejnit pro své studenty. Je to velmi výhodné například když student nemůže být přítomen na každé přednášce a chybějící materiál si tak doplní z Moodle. Studenti jistě také ocení on-line testy, které píší sami na svém počítači. Nejsou tak vystaveni stresu ve třídě a mají možnost téměř okamžité opravy v případě neuspění na první pokus.

Obousměrná komunikace pak na Moodle funguje v aplikaci Fórum nebo skrz soukromých zpráv, to ale využívá poměrně málo studentů a většina raději napíše učiteli e-mail. Při komunikaci mezi sebou zas využijí Facebook, kde se jim dostane okamžité odpovědi v případě stejného časového připojení k této sociální síti se spolužáky. Hlavně na Moodle se studenti tak často nepřipojují jako na Facebook, tudíž v případě využití Fóra se může stát, že jedinec dostane svou odpověď až po několika dnech či dokonce týdnech a to z hlediska potřeby získat rychlou odpověď je neefektivní.

Na závěr této kapitoly bych chtěla ještě podotknout, že největší rozdíl mezi využití Facebooku a Moodle pro studijní komunikaci je v tom, že Moodle je řízen učitelem a Facebook je řízen studenty, kteří si studijní skupiny vytvořili sami pro sebe, pro své studijní účely. Komunity na LMS Moodle jsou řízeny učiteli a vytvářejí je jako on-line výuku pro své studenty, jako doplněk ke studiu. Jak již bylo výše uvedeno, Facebook je lépe vybaven pro rychlou komunikaci a sdílení souborů. Velká výhoda je, že v tu samou chvíli, co jsme připojeni my, je připojeno mnoho dalších uživatelů, kteří by nám mohli pomoci s naším problémem. Na Moodle přímá komunikace moc nefunguje, jelikož většina studentů sem jde pouze za účelem podívat se na vložené přednášky, napsat test či zpracovat domácí úkol. Také má Moodle minus za to, že při dlouhé neaktivitě po přihlášení nás automatiky odpojí a musíte se tak přihlašovat znovu. Kdežto na Facebooku máme možnost být přihlášení neomezeně jak dlouho budeme chtít. Pokud ale jedinec bude spolupracovat jak s Moodle tak s Facebookem a e-mailem, o studijní materiály nebude mít nikdy nouzi.

7. VLASTNÍ ZKUŠENOSTI SE STUDIJNÍ KOMUNIKACÍ

Jak jsem výše uvedla, sama jsem členem jak na Facebooku tak na Moodlu. **Facebook** pro studijní komunikaci jsem začala využívat až od konce prvního ročníku. Byla to v té době přeci jen novinka mezi sociálními sítěmi a já samotná jsem byla uživatelem teprve rok a půl. To jsem ještě netušila, že Facebook vlastní takové skvělé aplikace, které později plně využiji pro mé studium a stane se jeho nepostradatelným doplňkem. Když jsem připojená na Facebooku vidím zároveň co se děje ve světě mých přátel a zároveň co se děje ve světě Katedry románských jazyků a Katedry filosofie. Nejvíce se mi zamlouvá komunikace na Facebooku ve skupině Španělština, FP TUL. Funguje to tu jako na tzv. běžícím pásu. Když potřebuji něco vědět ohledně oboru, jednoduše se zeptám ostatních členů prostřednictvím příspěvku, který vložím na hlavní stránku skupiny a většinou během pár minut jsou k mému dotazu vkládány reakce spolužáků. To samé funguje když potřebuji nějaké materiály. Většina mých spolužáků jsou velmi ochotní a vždy se snaží ostatním pomoci. Samozřejmě já se snažím být také dobrou spolužačkou, takže když někdo jiný potřebuje poradit nebo sehnat nějaké materiály a je to v mé moci, snažím se přispět svými radami, doporučeními či studijními materiály. Hlavně v těchto skupinách funguje sdílnost ohledně testů a učitelů. Členové zde píší své dojmy z testů, řeší se otázky, které v něm byly, zda jsou na lehké či těžké úrovni a jak moc se na ně připravovat. V předmětu řešení jsou také učitelé. Většinou se týká doporučení od ostatních spolužáků, které učitelé je dobře si zapsat a naopak a proč. Pro mě je tedy členství ve skupině velmi přínosné, jelikož se tam dozvím mnoho důležitých informací a ještě mi ostatní pomohou či poradí, když potřebuji.

Na Facebook se připojuji téměř pokaždé, když jsem na svém počítači. V případě potřeby, aby mě nikdo nerušil, využívám možnost vypnout Chat. To znamená, že už nejsem viditelná pro ostatní a mám off-line stav. Zároveň ale mohu komunikovat s ostatními pomocí soukromých zpráv, vidím také samozřejmě děj na hlavní stránce Facebooku i na hlavní stránce skupin, ve kterých jsem členem. Off-line stav je vhodný, když potřebuji komunikovat například pouze s jednou osobou na Facebooku a zároveň mám na práci jiné důležité věci ať už na počítači či jinak, například při psaní domácích úkolů, bakalářské práce, atd.

Facebook je tedy využíván hlavně pro komunikaci mezi studenty, ale vím o pár spolužácích, kteří mají své učitele v seznamu přátel a někdy si s nimi i píšou a reagují navzájem na své příspěvky apod. Dle mého názoru není nejvhodnější mít v seznamu

přátel učitele, jelikož člověk nikdy neví, co hloupého v afektu napíše na hlavní stránku a později se to může obrátit proti němu. Pro elektronickou komunikaci s učiteli tu máme k dispozici e-mail, který je, v případě ne-ignorace učitelů, užitečný.

LMS Moodle nevyžívám tak často, jako Facebook. A to z jednoduchého důvodu. Jelikož tu není možnost přímo komunikovat s ostatními členy a při neaktivitě na stránce nás odpojí. Pro studijní komunikaci jsem nástroj Fórum na Moodlu využila snad jen jednou, a to v prvním ročníku na nějaký anglický předmět. Přišlo mi to podobné, jako kdybych použila e-mail. Odpověď jsem dostala až za několik dní. Moodle vyžívám jen tehdy, když potřebuji získat studijní materiály či přednášky anebo v případě vykonání on-line testu nebo vypracování úkolu. On-line testy jsou velmi oblíbené mezi studenty, i mně se zamlouvají. Student tak nemusí dřepět v plné třídě, být znervózňován ostatními studenty, kteří například odevzdají test dříve nebo v průběhu vyrušují. Hlavně za největší výhodu on-line testů považuji jejich okamžité vyhodnocení, takže vím, jak na tom jsem a nemusím čekat, v některých případech, i více jak týden na svůj výsledek. Studenti jsou při nevědomosti výsledku akorát nervózní a píšou učitelům otravné e-maily, kdy už konečně testy opraví. Jistě i pro samotné učitelé je to veliká výhoda z důvodu odpadnutí zdlouhavého opravování testů nebo zadaných úkolů.

Nejpřínosnější pro mne a mé studium tedy je využívání všech těchto internetových prostředků najednou. Samozřejmě v kombinaci ještě s e-mailem. Ten byl vždy pilířem pro elektronickou studijní komunikaci hlavně mezi studentem a učitelem. Já vyžívám e-mail nejen pro komunikaci s učiteli, ale také se spolužáky. V rámci Katedry románských jazyků máme společný e-mail, na který posíláme různé materiály, prezentace dostupné pro všechny studenty španělštiny z našeho ročníku. Být členem ve studijní skupině vyžaduje vstřícnost, ochotu sdílet informace a také chuť pořádat společné aktivity, a to nejen ty studijní.

8. ZKUŠENOSTI UČTELE VS. ZKUŠENOSTI SPOLUŽÁKA - STUDIJNÍ KOMUNIKACE NA LMS MOODLE A NA FACEBOOKU

Doposud jsem se zabývala problematikou využití sociálních sítí pro studijní komunikaci z mého uživatelského pohledu. A proto jsem ráda svou bakalářskou práci obohatila o zkušenosti z jiných úhlů pohledu, v tomto případě se jedná o pohled ze strany učitele a ze strany mé spolužačky. Pro tuto část jsem využila metody analýzy a metody rozhovoru. Jistě je velmi zajímavé vidět, jak každý z nich využívá jiný způsob pro studijní komunikaci.

8.1 Zkušenosti učitele ve využití sociálních sítí pro studijní komunikaci

Jako první jsem si pro rozhovor vybrala pana IC.Lic.Mgr. Michala Podzimka, Th.D., proděkana Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické, Technické univerzity Liberec. Mé otázky směřovaly k LMS Moodle, jelikož vím, že se tímto výukovým systémem na naší univerzitě zabývá. Zajímalo mne z jakého důvodu se pan proděkan pro tento server rozhodl, jaké to má pro něj výhody a nevýhody, jestli je Moodle dobrá pomoc při výuce studentů a hlavně zda-li Moodle používá pro komunikaci se studenty a s ostatními učiteli.

Z rozhovoru jsem tedy zjistila, že pan proděkan se rozhodl pro LMS Moodle především kvůli tomu, že je to již server u studentů velmi známý, často využívaný a oblíbený nástroj pro získávání studijních materiálů a pro elektronickou výuku, tedy e-learning. Mezi výhody pan proděkan uvádí jednoduchost práce v LMS Moodle a také příjemné uživatelské prostředí. Naopak nevýhodu spatřuje v omezené kapacitě pro vkládání jednoho souboru (což činí max. 20 MB).

Pan proděkan vidí v LMS Moodle především pomůcku pro výuku, kde si studenti mohou stahovat prezentace přednášek a jiné studijní materiály potřebné ve výuce. Uvádí také, že u některých předmětů studenti odevzdávají do Moodle úkoly ze seminářů, absolvují testy a hlavně komunikují s vyučujícím, ať už pomocí zpráv přes Moodle či e-mail. Díky tomu se tak výuka stává více interaktivní. Ohledně on-line testů LMS Moodle velmi usnadňuje práci vyučujícím, jelikož odpadá zdlouhavé opravování testů a umožňuje rychle komunikovat se studentem například ohledně opravení odevzdaného úkolu.

Co se týče komunikace se studenty pomocí nástroje Fórum pan proděkan zatím nevyužívá, ale komunikuje hlavně rozesíláním zpráv jednotlivým studentům či určitým skupinám, například všem studentům svého předmětu najednou. Pro elektronickou komunikaci s ostatními učiteli pan proděkan Podzimek využívá Moodle minimálně. Na druhou stranu svým kolegům z univerzity pomáhá například se zpracováním jejich dat v jejich kurzech, pokud ho o to požádají. S Moodle totiž začal pracovat na katedře filosofie jako první, tudíž má s tímto serverem i větší zkušenosti.

Vzhledem k využití Facebooku pro studijní komunikaci mezi učiteli a studenty jsem se dotázala učitelů na Katedře románských jazyků a zjistila, že většina z nich nevyužívá Facebook ani Moodle pro komunikaci se studenty. Využívají pouze rozesílání elektronické pošty jedincům či větším skupinám (v rámci jednoho předmětu).

Mohu tedy říci, že LMS Moodle je velmi dobrý pomocník, jak pro studenty v rámci výuky, tak zároveň usnadňuje učitelům hodnocení testů či úkolů. Díky těmto on-line testům a úkolům studenti častěji komunikují s učitelem, čímž se výuka stává více interaktivní.

8.2 Zkušenosti spolužáka ve využití sociálních sítí pro studijní komunikaci

Pro rozhovor ze strany studenta ohledně využití sociálních sítí pro studijní komunikaci jsem si vybrala spolužačku Mariánu S., která se mnou studuje obor Humanitní vědy a má v kombinaci Geografii. Ptala jsem se zda-li je ještě v jiné studijní skupině na Facebooku než je Filozofové z TUL, ve které je také členem jako já, a jak to popřípadě funguje v té jiné skupině, jestli je také zapsaná v nějakém předmětu na LMS Moodle a jak moc ho využívá a zda skrz něj komunikuje s ostatními učiteli a spolužáky.

Od spolužačky Mariany jsem se dozvěděla, že je členem studijní skupiny na Facebooku s názvem Zeměpisáři. Každý ročník má svou skupinu, se stejným názvem, jen ročník je samozřejmě jiný. Má spolužačka je členem dvou zeměpisných skupin, jelikož má předměty i s jinými ročníky. Tuto skupinu na Facebooku využívá převážně pro sdílení práce na GIS (Geografický informační systém), diskuzí k testům, různým studijním materiálům k prezentacím či seminárkám. V podstatě je to obdoba skupiny, kterou máme my na španělštině. Také mi spolužačka sdělila, že byla na Facebooku

založena jedna skupina na konkrétní předmět, kde jim učitel psal feedbacky k úkolům, seminářům, testům, apod.

Mariana také hodnotí využívání Facebooku pro studijní komunikaci velmi pozitivně. Je jí přínosem převážně ve zkuškovém období, ale dodává, že v průběhu roku taktéž. Je toho názoru, že studijní skupina na Facebooku má zatím jen výhody, sdílení prací ostatních je pro ní inspirací, dostává se jí rad, pomoci a doporučení, když potřebuje.

U spolužačky Mariany jsem také narazila na pozitivní hodnocení LMS Moodle. Jak jsem již psala výše, záleží na oboru a jejich učitelích. Na "zeměpise" mají některé předměty zaregistrované na Moodle a plně je využívají. Samozřejmě zde mají také k dispozici prezentace přednášek, ale hlavně sami studenti zde odevzdávají své prezentace, texty a zadané úkoly. Učitel pak s nimi komunikuje zpětnou vazbou a píše jim hodnocení, například co jim chybí, co mají dodělat v úkolech a textech. Studenti pak na tento feedback reagují skrz posílání Zpráv učiteli. Také se studenty učitel komunikuje jednosměrně a píše jim na stránky předmětů termíny průběžných testů, pokyny pro další hodiny, zda-li si mají přinést nějaké pomůcky, aj.

Při rozhovoru jsem se dozvěděla, že se spolužáky ze zeměpisu nemají žádný společný e-mail. Komunikace mezi sebou probíhá většinou jen na Facebooku či na Moodle. Pokud chce napsat zprávu konkrétnímu učiteli, využije k tomu e-mail.

Ptala jsem se i ostatních studentů, kteří mají v kombinaci jiné obory než je Geografie, Španělský jazyk či Humanitní studia a také studentů z Ekonomické fakulty na jejich názor ohledně využívání Moodle a Facebooku pro studijní komunikaci. Zjistila jsem, že všeobecně se Moodle spíše využívá díky možnosti získat studijní materiály nebo napsat on-line test či úkol. Pro komunikaci studentů mezi sebou se využívá nejvíce Facebook a jeho studijní skupiny a pro komunikaci student-učitel je nejlepším prostředkem e-mail. Ale jak jsme mohli vidět na příkladu oborou Geografie, Moodle využívají často i pro komunikaci s učitelem.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo prokázat orientaci v problematice využití sociálních sítí pro studijní komunikaci a poukázat na to, že sociální sítě mohou být využity i ku prospěchu jedince z hlediska studijního. Pro naplnění stanoveného cíle jsem využila odbornou literaturu, webové stránky, použila jsem metody analýzy a rozhovoru a přispěla mými vlastními zkušenostmi s touto problematikou.

V první teoretické části práce byl čtenář seznámen s pojmy jako jsou sociální síť a komunikace. Pojem sociální síť jsem rozdělila na dvě části, a to na sociální sítě ve společnosti a sociální sítě na internetu, u kterých jsem uvedla dělení na světové a domácí sociální sítě. Samozřejmě v této části nechyběla kapitola o bezpečnosti na internetových sociálních sítích, jelikož je důležité být opatrný při využívání těchto sítí. Druhý pojem komunikace byl taktéž rozdělen na dvě části, kde ta první se týkala osobní mezilidské komunikace a ta druhá elektronické komunikace neboli e-komunikace. Dalším bodem v části o komunikaci byly rozdíly mezi osobní a elektronickou komunikací, které jsem znázornila v tabulce a také uvedla u každé z nich jejich pozitiva a negativa. Zajímavá kapitola byla o netiketě, která zabývá správným chováním na internetových sociálních sítích.

Stěžejní částí mé bakalářské práce je empirická část, která byla založena na dvou rozhovorech o využití sociálních sítí pro studijní komunikaci a studijní účely a na mých uživatelských zkušenostech. První rozhovor patřil panu IC.Lic.Mgr. Michalu Podzimkovi, Th.D., proděkanovi FP TUL, u kterého jsem se zaměřila na sociální síť a výukový systém LMS Moodle, se kterým má pan proděkan velké zkušenosti. Z rozhovoru jsem zjistila, že Moodle je velice užitečná pomůcka pro studenty a jejich studium, jelikož si zde mohou stáhnout přednášky, psát on-line testy a díky tomu se komunikace mezi učitelem a studentem stává více interaktivní, ať už prostřednictvím Moodle či e-mailu. Pro učitelé tento systém má také výhody, a to v podobě ulehčení práce, jelikož díky on-line testům a jejich automatickému vyhodnocení odpadá zdlouhavé opravování testů a úkolů.

Jelikož mne ještě zajímala informace učitelé a komunikace na Facebooku, zaměřila jsem na Katedru románských jazyků a dotázala se několika učitelů, zda využívají tuto sociální síť pro studijní komunikaci. Setkala jsem se spíše se zápornými odpověďmi. Dozvěděla jsem se, že učitelé sice mají svůj profil na Facebooku, ale ke

studijní komunikaci se studenty ho vůbec nepoužívají a dávají přednost formálnějšímu e-mailu.

Druhý rozhovor mi poskytla má spolužačka, Mariana Slámová, která má v kombinaci se Humanitními studii obor Zeměpis. Ohledně Facebooku jsem zjistila, že ho plně využívá pro studijní komunikaci se svými spolužáky, kde spolu sdílejí různé studijní materiály, prezentace, rady, doporučení. Jednoduše řečeno, když cokoliv ohledně svého oboru potřebuje, připojí se na Facebook, napíše příspěvek do své studijní skupiny a většinou během chvíle již má, to co potřebuje.

Co se týče Moodle systému, narazila jsem u rozhovoru s Marianou na překvapivý fakt. V rámci svého druhého oboru, tedy Zeměpisu, LMS Moodle plně využívá, a to jak pro sdílení materiálů, vypracování úkolů, tak komunikaci s učitelem daného předmětu. Překvapilo mě to z toho důvodu, že já sama jsem se s takovýmto využitím Moodle nesetkala, a proto jsem ráda za užitečný příspěvek od spolužačky.

Na závěr bych ráda zhodnotila využití sociálních sítí pro studijní komunikaci. Žijeme v moderní době a používáme moderní věci, které se stále zdokonalují a doba se také posouvá, tudíž bychom měli dát šanci novým technologickým prostředkům a různých vypracovaných programům, které nám usnadňují práci a studium. Z výše uvedeného je evidentní, jak jsou sociální sítě užitečné a velmi efektivní při studiu.

Domnívám se, že mnou stanovený cíl v úvodu bakalářské práce byl splněn a prokázala jsem dobrou orientaci v problematice využití sociálních sítí pro studijní komunikaci. Předpokládám, že práce bude přínosná těm, kteří se zdráhají stát se uživatelem nějaké sociální sítě a osvětlí jim, že Facebook apod. nemusí být jen tzv. "žrouti času", ale naopak mohou být velmi užitečným pomocník při jejich studiu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BOYD, Danah M.; ELLISON, Nicole B. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* [online]. 2007, Volume 13, Issue 1, [cit. 2012-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html> >.

Facebook - Newsroom: Company Info. *Http://www.facebook.com/* [online]. 2012 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://newsroom.fb.com/content/default.aspx?NewsAreaId=22>.

Facebook Statistics by Country. *Http://www.socialbakers.com/* [online]. 2012 [cit. 2012-05-07]. Dostupné z: <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/>.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. vydání 2. Praha: Portál, 2007. 285 s. ISBN 978-80-7367-269-0.

KOPECKÝ, Kamil. *Moderní trendy v elektronické komunikaci*. vydání 1. Olomouc: HANEX, 2007. 100 s. ISBN 978-80-85783-78-0.

List of social networking websites. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites>.

Moodle: About. *Http://moodle.org/* [online]. [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://moodle.org/about/>.

NAUMANN, Frank. *Umění sympatie: Sebevědomá cesta k tomu, jak být oblíbeným*. Vydání. Praha: Portál, 2010. 223s. ISBN 978-80-7367-653-7.

Netiketa. *Http://www.lupa.cz/* [online]. 2005 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/netiketa/>.

O firmě: Historie firmy. *Http://www.seznam.cz/* [online]. [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://onas.seznam.cz/cz/o-firme/historie-firmy/>.

PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. vydání 1. Praha: Oeconomica, 2010. 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.

RYBKA, Michal; MALÝ Ondřej. *Jak komunikovat elektronicky*. vydání 1. Praha: Grada, 2002. 92 s. ISBN 80-247-0208-08.

Sociální síť. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sociální_síť.

ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. vydání 1. Praha: Triton, 2003. 158 s. ISBN 80-7254-360-1.

The Well : Learn About The Well [online]. 2001 [cit. 2010-09-28]. Dostupné z WWW: <http://www.well.com/aboutwell.html>.

Videokonference: najdeme vám vhodné řešení. *Http://www.workline.cz/* [online]. 2011 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.workline.cz/Pruvodce/Videokonference.aspx>.

VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. vydání 1. Praha: Portál, 2005. 320s. ISBN 80-7178-998-4.

World Map of Social Networks. *Http://vincos.it/* [online]. 2012 [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://vincos.it/world-map-of-social-networks/>.